Мустақиллик, ташлайвер қутлуғ қадам,
Бахтини яратган элимдир ўктам.

Ўзбек халқининг ажралмас ҳуқуқи — ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи рўёбга чиқарилди. 1991 йилнинг 31 августида Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги эълон қилинди. Муқаддас орзу ушалди — Ўзбекистон тинч, парламент йўли билан ўзининг ҳақиқий давлатчилигига эришди. Бу —халқимизнинг кўп асрлик тарихида буюк воқеадир.

Ислом КАРИМОВ.

• Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

АДОЛАТ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси газетаси | 1996 йил, 24 август № 34 (73). | Газета 1995 йил 22 апрелдан чиқа бошлаган

• 1996 йил—Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН ДЕЙДИКИ:

• Бошсиз мамлакат жонсиз танга ўхшайди. Бежон таннинг аҳволи вайроналикка яқиндир.

• Илм ва диннинг машҳур кишилари ўз маслаҳатлари билан подшоҳларга ёрдам бериб келганлар.

• Хароб бўлиб ётган ерлар эгасиз бўлса, холиса тарафидан обод қилинсин. Агар эгаси бўлса-ю, (лекин) обод қилишга қурби етмаса, унга турли асбоблар ва керакли нарсалар берсинлар, токи ўз ерини обод қилиб олсин.

• Кимки бирон саҳрони обод қилса, ёки кориз қурса ё бирон боғ кўкартирса, ёхуд бирон хароб бўлиб ётган ерни обод қилса, биринчи йили ундан ҳеч нарса олмасинлар, иккинчи йили (эса олиқ-солиқ) қонун-қоидага мувофиқ хирож йиғилсин.

• Яхшини-ёмон кунда сина.

УЛУҒ БАЙРАМИМИЗНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

21 АВГУСТ КУНИ ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВ РАИСЛИГИДА ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ БЕШ ЙИЛЛИГИ ТАНТАНАЛАРИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА МАЖЛИС БЎЛИБ ЎТДИ.

Мустақиллик байрамига саноқли кунлар қолди. Тўйга тўёна билан келиш халқимизнинг хайрли урф-одатидир. Шу кунларда мамлакатимиз бўйлаб ушбу қутлуғ санага тайёргарлик ишлари авж олган. Истиқлол байрамига муносиб туҳфа тайёрлашдек эзгу ният халқимизнинг бунёдкорлик ва яратувчанлик кучига куч қўшди. Мамлакатнинг ҳар бир шаҳар ва қишлоғи бугун катта шодиёнага тайёргарлик либосини кийган. Байрам тантаналарининг энг катта, асосий қисми эса, анъанага айланганидек, пойтахтимизнинг Мустақиллик майдонида бўлиб ўтади.

Мажлисда Марказий майдонда ўтказиладиган мустақилликнинг беш йиллиги тантаналари, дастури муҳокама қилинди. Президент Ислом Каримов Марказий майдонда бўлиб ўтадиган ушбу тантана катта байрам концертидан иборат бўлиб қолмай, истиқлолга эришилганидан кейинги йиллар давомида босиб ўтилган йўл ва қўлга киритилган ютуқлар шукуҳини, таъбир жоиз бўлса, муайян хулосасини ўзида мужассам этиши лозимлигини таъкидлади.

— Ўтган беш йил биз танлаган йўлнинг тўғрилигини кўрсатди, — деди Президент. — Бугун халқимиз ушбу йўлдан дадил олға бормоқда. Шу боис мустақиллик байрами бир кун давом этадиган байрам эмас. Мустақиллик ифтихори, бу муқаддас туйғу халқимизнинг янгидан-янги ютуқларни қўлга киритишида доимо унга ҳамроҳ бўлиши керак.

Бу байрам шунчаки нишонланадиган байрам эмас, беш йил давомида эришилган ютуқларимизни ифода этиши, келажакда бунда-да улкан зафарларга, тараққиётга эришишимизга одамларда ишонч уйғота олиши зарур. Беш йил давомида жаҳон узра ўзбек ўзбеклигини намоён эта олди, маънавиятга катта эътибор берилди, миллий қадриятларимиз тикланди.

Байрам тантаналари одамларни руҳлантирсин. Унда қатнашган, ойнаи жаҳон орқали кўрган ҳар бир одам шу кунларга етгани учун, мустақиллигимизнинг беш йиллиги тантаналарини кўриш насиб этгани учун шукроналар билдириши керак. Айтиш мумкинки, байрам тантаналари ижодкорларга илҳом берсин, халқимиз, ватанимиз, истиқлолимиз ҳақида янги-янги асарлар яратиш учун туртки берсин. Бошқача айтганда, мазкур тантаналар одамлар қалбида мустақилликдан ғурурланиш, фахрланиш туйғусини янада кучайтиришга хизмат қилсин.

Мамлакатимиз раҳбари байрам сценарийси билан танишар экан, унда ўзбек миллий санъатининг бетакрорлигини намойиш эта билиш, мамлакатимиздаги турли миллат вакилларининг тотувлиги, айниқса, Туркистон халқларининг азалий қардошлигини кўрсатувчи саҳналарга алоҳида эътибор берилиши кераклигини қайд этди.

Байрам дастури икки соатга яқин давом этади. Уни ижро этишга 6,5 минг киши қатнашади. Истиқлолнинг беш йиллигига бағишланган байрам дастури аввалгиларидан бир мунча фарқ қилади. Шунингдек, Марказий майдондаги иншоотлар композицияси ва конфигурациясига ҳам бирмунча янгиликлар киритилган.

Мажлис давомида ёзувчилар, шоирлар, санъаткорлар, мутасадди раҳбарлар байрам дастурига оид турли фикрлар билдирдилар. Асосий эътибор байрам тантаналарини кўтаринки руҳда ва мазмунли ўтказишга қаратилди. Шунингдек, Тошкент шаҳри кўчаларининг безатилиши ва бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари, Мустақилликнинг беш йиллиги байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита раиси И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т. Алимов, Х. Жўраев, Бош вазир ўринбосарлари, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов қатнашди.

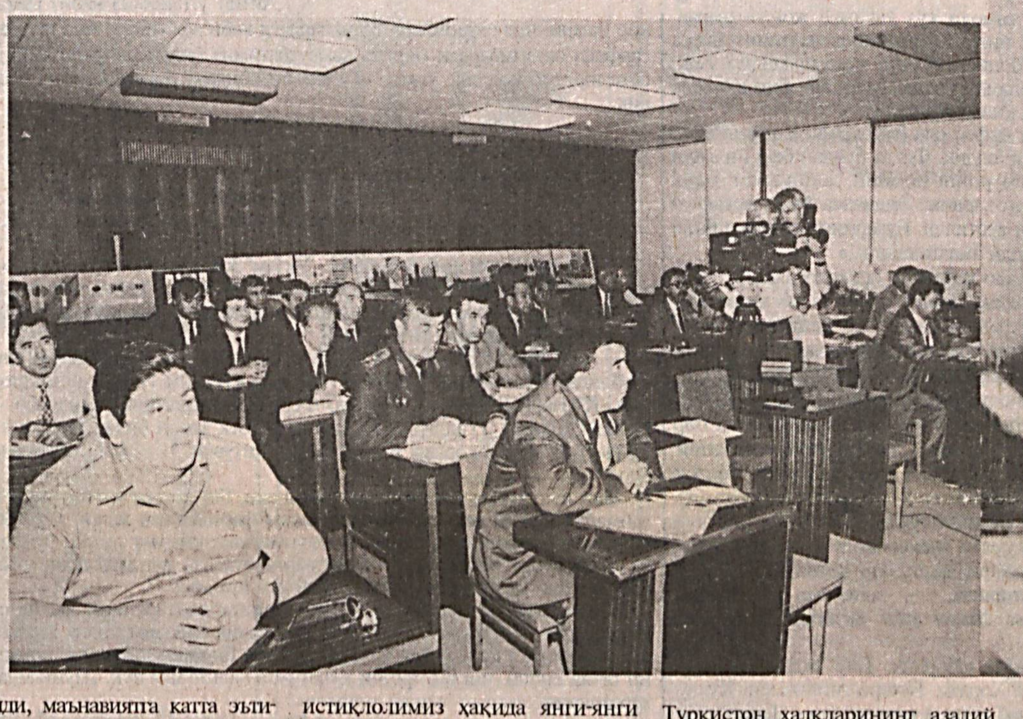

СУРАТЛАРДА: мажлис пайти.

С. ЗУФАРОВ (ЎзА)
олган суратлар.

UZINFO ХАБАРЛАРИДАН

● ТОКИО. Япония ўзининг жосус сунъий йўлдошини яратиш ниятида.

Мамлакат ташқи ишлар вазирлиги келаси йилги бюджет ҳисобига бу борада изланишлар олиб бориш ҳамда зарур маълумотларни олиш учун 10 миллион йен киритишни мўлжаллаб турибди.

Япониянинг тижорий сунъий йўлдошлар ишлаб чиқарувчи «Эн-И-Си» корпорацияси мутахассисларининг фикрича, фазовий жосуснинг ишлаб чиқарилиши ҳамда парвоз этиши 210 миллиард иен миқдорида ҳаражат талаб қилади.

* * *

● НЬЮ-ЙОРК. Бу ерда шаҳар прокуратураси Рамзий Аҳмад Юсуф бошчилигидаги қўпорувчилар гуруҳи устидан қўзғатилган жиноий ишни ўқиб битирди.

Мазкур гуруҳ АҚШ авиакомпанияларига қарашли 11 самолётни портлатишга урингалликда ҳамда жаҳон савдо маркази биносида портлаш уюштиришда айбланаётган эдилар.

Терговчиларнинг таъкидлашича, тергов жараёнида қўпорувчиларнинг Нью-Йоркдаги федерал қидирув бюроси биноси, икки туннел ва шаҳарни Нью-Жерси штати билан боғлайдиган кўприкни портлатишни режалаштиргани ҳам аниқланган.

* * *

● Бир неча кун аввал Маҳарштра вилояти соҳилларидан 5 мил узоқликда Кипр денгизчилик компаниясига қарашли «Ал Ҳодий» кемаси ҳалокатга учраб, 15 тонна нефт сувга тўкилган эди.

Ҳозирда Ҳиндистон ҳукумати денгиз сатҳини тозалаш ишларига кўплаб самолёт, вертолёт ва кемаларни жалб қилмоқда. Ахборот маҳкамаларининг хабар беришича, «Ал Ҳодий» қояга урилган ва иккига бўлиниб, чўкиб кетган.

* * *

● Бир гуруҳ россиялик ҳаваскор санъаткорлар ўзларини Катта театрнинг балет артистлари дея танитиб, Бразилиянинг турли ерларида томошалар қўйиб юрган эди.

Лекин кичик бир тасодиф туфайли найрангбозларнинг қилмиши очилиб қолди.

Гап шундаки, «Лейтенант Шмидтнинг фарзандлари» Бразилиядан сўнг Боливия пойтахти Ла-Пасга ташриф буюришни режалаштириб қўйган эдилар. Ла-Пас театрлари вакиллари бу найрангга лаққа тушиб, аввалдан уларни тарғиб қилишга қарор қилган ва «Катта театрнинг балет артистлари» ҳақида тўлиқроқ маълумот олиш учун тўғридан-тўғри Москва билан боғланган...

* * *

● Доғистон молия вазири Ҳамид Ҳамидов қўпорувчиликнинг навбатдаги қурбони бўлди.

Ҳалокатга яқин ерда бўлганларнинг гувоҳлик беришича, марҳум Ҳамид Ҳамидов Молия вазирлиги биносидан чиқаётганда, номаълум шахслар томонидан бино эшиги ёнига қўйиб кетилган автомашина портлаб, уни ҳалок этган.

• Олий Мажлиснинг олтинчи сессияси олдидан

КЎЧ-АДОЛАТДА

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Республикамизда фаолият кўрсатаётган тўртта сиёсий партиянинг бири. У юртимизда қонунлар устиворлигининг таъминланиши, ижтимоий адолат, поклик ва ҳалоллик каби туйғуларнинг камол топиши учун курашмоқда.

«Адолат»нинг фаолияти кўпчиликда қизиқиш уйғотаётганлигини ҳисобга олиб, бугун партиянинг биринчи котиби Турғунпўлат ДАМИНОВни суҳбатга чорладик.

— Турғунпўлат Обидович, дастлабки сўзни Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг ташкил этилишидан бошласак.

— Газетхонларга маълумки, республикамиз мустақилликка эришгач, унинг юксалишига ҳар томонлама эътибор берилмоқда. Мустақиллик меваси атрофимизда олиб борилаётган ишларда кўринмоқда. Унинг битта меваси кўппартиявийликнинг юзага келиш жараёнидир. Худди шу жараёнда бизнинг партиямиз ҳам «Адолат» номи билан дунёга келди. Партиямиз 1995 йил 18 февралда ташкил этилди.

Ўтган давр биз учун ташкилий ишлар фасли бўлди.. Деярли барча ташкилий ишларни охирига етказиб, асосий фаолиятга киришга бошладик.

Ҳозир Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси 49 кишидан иборат Сиёсий Кенгаш аъзолари, 11 кишидан иборат Сиёсий Кенгаш ҳайъати ва 5 кишидан иборат Сиёсий Кенгаш котибияти билан фаолият кўрсатиб келмоқда. Республикамизнинг 12 та вилояти, Тошкент шаҳри ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида, барча туман, шаҳарларда партия Кенгашлари иш юритмоқда.

Бугунги кунга келиб Республика бўйича Ўзбекистон «Адолат» демократик партияси аъзолари 30 минг нафардан зиёдни ташкил қилади.Жойларда партиямиз аъзоларига вақтинчалик гувоҳномалар бериш, ҳисоб варақалари очиш қизғин давом этмоқда. Партиямиз бошланғич ташкилотлари корхона, ташкилот ва муассасаларда ташкил этилмоқда. Бу борада айниқса Тошкент шаҳри, Наманган, Андижон, Жиззах, Сирдарё вилоятлари Кенгашларининг фаолияти яхши йўлга қўйилган дейиш мумкин.

— Партия ташкил этилгандан буён фақат ташкилий ишларгина амалга оширилмагандир?

— Албатта, ташкилий ишлар баробарида ўз Низомимиз ва Дастуримизда белгиланган фаолиятимизга ҳамда мақсадимизга оид ишлар ҳам амалга оширилди ва оширилмоқда. Фуқаролар орасида жамоатчилик билан Ўзбекистоннинг бугунги иқтисодий аҳволи, келажаги учун амалга оширилаётган ишлар, партиямиз фаолияти билан таништириш, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш билан боғлиқ ишлар йўлга қўйилмоқда.

Чет эл делегациялари билан алоқа ўрнатилмоқда. Шу кунга қадар 10 га яқин чет эл делегацияси ва ваколатхоналар вакиллари партиямиз фаолияти билан танишдилар. Жумладан, БМТ қошидаги Инсон ҳуқуқлари ва тараққиёт дастури миссияси ҳамда Европа хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти вакиллари, Германия, Словакия, Россия элчилари билан партиямиз қароргоҳида учрашувлар ўтказилди. Германиядаги Фридрих Эберт фондининг Марказий Осиёдаги ваколатхонаси директори Альфред Дибольд бошчилигидаги делегация билан ўтказилган учрашув ҳам фаолиятимизнинг жўшқинлигини билдиради.

— Турғунпўлат Обидович, суҳбатимиз бошида Низом, Дастур ва мақсад ҳақида сўз очдингиз. Ҳозирги кунда фуқароларимизни кўпроқ партияларнинг Дастури ва мақсади қизиқтирмоқда. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

— Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ўз Низоми ва Дастури ҳамда Республиканинг бошқа қонунларига мувофиқ равишда амалга оширади, Ўзбекистон «Адолат» СДПнинг асосий мақсади — мустақил мамлакатимиз ҳудудида яшаётган барча миллат ва элатларнинг умумий манфаатларига мос келадиган ҳуқуқий демократик давлат барпо қилиш, шунингдек, ижтимоий адолат ўрнатиш, инсон ҳуқуқлари эркинликлари ва бурчларини таъминлаш, маънавий ва маърифий камолатга эришган фуқароларнинг бахтли истиқболини таъминлашдир.

Ўзбекистон «Адолат» СДП давлатимизнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга қаратилган ички ва ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлайди ва бу жараённи муваффақиятли амалга ошириш учун курашади. У миллий мустқиллик ғоясини тарғиб, ташвиқ ва ҳимоя қилишни ўзининг асосий вазифаси деб билади.

— Бизга маълумки, «Адолат» партиясининг Республика Олий Мажлисида депутатлари бор. Улар қандай вазифаларни бажаришаяпти?

— Низомга мувофиқ партия ўзининг аъзоларини Парламентга, маҳаллий ҳокимият органларига сайловлар вақтида номзодлар этиб кўрсатади ва давлат ҳокимият органининг барча бўғинларида иштирок этади.

Парламентга сайланган депутатлар партия фракциясини ташкил этиб, қонунлар қабул қилишда давлат стратегик ички ва ташқи дастурларини қабул қилиш, давлат аппаратини шакллантириш ҳамда такомиллаштиришда партия сиёсатини амалга оширадилар.

1995 йил 24 февралда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг 47 кишидан иборат Олий Мажлис депутатлари фракцияси рўйхатга олинди. Партия Сиёсий Кенгашининг котиби, «Халқ сўзи» — «Народное слово» газеталарининг Бош муҳаррири А. Жўрабоев мазкур фракциянинг раҳбари этиб сайланди. Шунингдек, депутатларимиз Парламентдаги барча комиссиялар ишида ҳам иштирок этишмоқда.

Олий Мажлис сессияларининг олдидан партия қароргоҳида фракциямиз аъзолари тўпланишиб партиямиз номидан сессияга олиб чиқиладиган масалаларни атрофлича муҳокама қилиб чиқмоқдалар.

— Партия сафига қабул қилиш масаласи қандай амалга оширилмоқда ва кимлар қабул қилинмоқда?

— Жуда ўринли савол бердингиз. Кўп жойларда эшитиб қолаяпмиз, гўё Ўзбекистон «Адолат» СДП сафига фақат зиёлилар қабул қилинармиш. Шу ўринда Низомдаги қуйидаги жумлани айнан келтирсам: «Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшга тўлган, партиянинг Низом ва Дастурини тан олган, уни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлайдиган, партия Дастурида белгиланган тадбирларни амалга оширишда фаол иштирок этадиган Ўзбекистон фуқароси Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси аъзоси бўлиши мумкин».

Бу масаланинг бир томонини айтиб қўйиш лозим. Биз энг аввало партиямиз сафини кенгайтириш масаласида шошма-шошарликни ҳамда сон кетидан қувишни фаолиятимизга зид деб биламиз. Сафимизга жамиятга фойда келтиришни ўйловчилар кириши керак. Шунинг учун аъзоликка қабул қилишда иш ёки ўқиш жойидан ва яшаш жойидан тавсиянома топшириш талаб қилинади. Иш жойида ва яшаш жойида обрў қозонган инсонгина бизга аъзо бўлиб кириши, партиямиз обрусини оширишга хизмат қилиши мумкин. Аъзоликка қабул қилиш, мутлақо мажбурий эмас. Ҳар бир мажбурлаб қилинган ишнинг келажаги мўрт бўлади.

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти даврида барча амалга ошириладиган ишлар хоҳлаймизми — йўқми маблағга бориб тақалади. Шу борада партияда аҳвол қандай?

— Маълумки, барча партиялар асосан аъзолик бадалларидан тушган маблағ ҳисобига яшайди. Бугунга келиб ҳомийлик, ўз қошида турли йўналишдаги фирмалар очиш ҳам одат тусига кирди. Очиғини айтадиган бўлсам, шу кунга қадар амалга оширилган ташкилий ишларимизда фаолиятимизни қўллаб-қувватлайдиган корхоналарнинг ҳомийлиги асос бўлди. Аъзолик бадаллари эса, янги ташкил қилинган ва эндигина ҳисоб рақамлари очиладиган жойлар ҳисобигадир. Ўзимизни тўлиқ таъминлайдиган даражага етганимизча йўқ. Шундай бўлсада, аъзолик бадалининг ўзига кўз тикиб ўтириш ҳозирги кун шароитига ҳам тўғри келмайди. Худди шу мақсадда Сиёсий Кенгаш Марказий аппарати қошида кенг тармоқли жуда кўп йўналишни ўз ичига олган «Заковатпарвар» деб номланувчи республика илмий-техник маркази очилди. Техника фанлари номзоди, ҳар томонлама ҳурматга сазовор, партиямизга хайрихоҳ бўлган Ғ. Эшонхўжаев раҳбарлик қилаётган бу марказ ўз фаолиятини қизғин бошлаб юборди. Вилоятларга бориб ҳамкорлик қилиш ва моддий жиҳатни яхшилаш мақсадида шартномалар тузиб келинмоқда. Ҳам халқ манфаати, ҳам партиямизнинг молиявий томонини яхшилаш учун ёрдам берувчи илмий-техника марказининг ташкил қилиниши бизнинг яна бир ютуғимиздир.

— Республикамизда бугунги кунда расмий тан олинган сиёсий партиялар ва «Халқ бирлиги» ҳаракати мавжуд. Улар билан ҳамкорлик масаласи қандай?

— Ўйлайманки, бизнинг партия ва ижтимоий ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳаракат қилиши мумкин. У касаба уюшмалари, ёшлар ташкилоти, клублар, хотин-қизлар, фахрийлар ва бошқа жамоат ташкилотлари ва оммавий ҳаракатлар билан яқин муносабатда бўлиб, умумманфаатга оид ишларни амалга оширади. Партия фракцияси парламентда бошқа партия фракциялари билан ҳамкорлик қилади. Партия социал-демократик ҳаракатдаги чет мамлакатлар партиялари ва оммавий ҳаракатлари билан маданият, фан ва техника соҳаларида ҳамкорлик қилиш, улар билан тажриба алмашиш ҳуқуқига эга.

Очиғи, партияларимиз ҳамкорлиги айни вақтда жуда ҳам кенг эмас. Ҳамкорлик кенгайиши керак. Барчамизнинг мақсадимиз битта, яқин орада ҳамкорликда халқимизга фойдаси тегадиган тадбирларни ўтказишни режалаштирганмиз. «Халқ бирлиги» ҳаракати ҳамжиҳатлигида сиёсий партиялар вакилларининг маълум мавзулар бўйича давра суҳбатларини ўтказиш масаласини ҳам ўйлаб кўриш керак. «Халқ бирлиги» тобора қудратли ҳаракатга айланиб бораяпти. Сиёсий партиялар ва ҳаракат мустақилликни мустаҳкамлашда, илғор ғояларни рўёбга чиқаришда, умуминсоний қадриятларни асраб, авайлашга ҳамкор ва ҳамфикр бўлсалар — барча муаммолар ўзидан-ўзи ҳал этилаверади.

Шуҳрат АЛИМАТОВ
суҳбатлашди.

• Турғунпўлат Обидович ДАМИНОВ 1941 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. 1964 йили Тошкент тиббиёт институтини имтиёзли диплом билан тугаллаб, врач бўлиб ишлаган. Диссертациясини ёқлагач, ТошМИда ассистент, доцент ва кафедра мудири лавозимларида фаолият кўрсатган. 1983—1990 йилларда республика Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли Педиатрия илмий-текшириш институтида директор бўлган. Айни пайтда 1-ТошМИ ректори, тиббиёт фанлари доктори, профессор, ЎзФА мухбир аъзоси, Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши биринчи котиби.

• Луқма

ШАРҚОНА ЛАЗЗАТМИ ЁКИ ШАРҚОНА ДАҲШАТМИ?

Ишончли манбалардан маълум бўлишича, ҳар йили дунёда кашандалиги учун камида миллион киши ҳаётдан кўз юмаркан. Нормал шароитда чекувчида чекмайдиган кишига қараганда ўпка раки билан касалланиш хавфи ўн баробар кўп бўларкан. Жуда кўп одамларда турли оғир касалликлар билан оғриш ҳам энг зарарли одат ҳисобланган чекиш туфайли юз беради.

Шу сабабли ҳам ривожланган мамлакатларнинг деярли аксариятида чекишни реклама қилиш тақиқланган. Айрим давлатларда ходимни ишга қабул қилишда унинг ишчанлик қобилияти, малакасига қараганда чекиш-чекмаслигига эътибор берилади. Сабаби чекувчини ишга олиб, унинг кейинчалик касалланиши оқибатида унга нафақа тўлаш, бунинг устига ишлаб чиқаришда кўриладиган зарар хажми малакасиз ишчини яхшилаб ўқитишдан кўра кўпроқда! Агар буни мамлакат миқёсида ҳисоблайдиган бўлсак жуда катта суммани ташкил этиши табиий.

Ўзбекистонда бундан икки, уч йил бурун газеталарда сигареталар рекламаси авж олиб кетганининг гувоҳи бўлганмиз. Ҳатто айрим газеталарнинг бир неча сонида кетма-кет шундай рекламалар берилган.

Оллоҳга шукур, кейинги пайтда газеталар саҳифаларида сигарет рекламаси кўринмай қолди. Аммо телевидение ҳамон эски одатини тарк қилгиси келмаяпти.

Яна рекламанинг сўзлари қизиқ. Яъни, қош қўяман деб, кўз чиқарадиган даражада. Эътибор беринг, бир рекламада «Саратон» сигаретасини шундай мақтайдики, у гўё «асл шарқона лаззат»миш... Ана шу шарқона лаззатнинг мағзини чақадиган бўлсак, рекламачилар ушбу лаззатдан йилига қанчадан-қанча одамнинг ёстиғи қуришини билишармикан? Ё уларга одам ҳаёти бир тийину, рекламадан тушадиган жарақ-жарақ пуллар афзалмикин?!

Сигаретага «Саратон», деб ном қўйганларнинг топқирлигига қойилмиз. Манбаларда айтилишича, «Саратон» сўзи бизнинг тилимизда рак касаллигини ифодаловчи атамадир. Нима, «саратон»ни чексангиз шарқона лаззат олиб, ракка чалинасиз ва шарқона ўлим топасиз деганимми? Бундай топқирларга офарин айтмай илож йўқ.

Юқорида айтганимиздек, газета журналлар саҳифасида сигареталар рекламаси йўқолди. Аммо кўчаларда катта-катта паноларда баҳор ёмғирида бодраб чиққан қўзиқориндек ўз аксини топмоқда. Масалан Собир Раҳимов туманига қарашли А. Ниёзов, Абдураҳмонов, София кўчаларида илгари одамларни ахлоқ-одобга, меҳр-саховатга, чақирувчи ҳикматли сўзлар ёзилган панолар ёзилган бўларди. Ҳозир уларнинг ўрнини сигареталар рекламаси эгаллаган. Бунда ҳолни шаҳарнинг бошқа кўчалари, хиёбонлари, дам олиш масканларида ва Тошкент метросининг ҳар бир вогонида ҳам кўриш мумкин.

Одамлар, айниқса, ёшлар рекламага тақлид қилишга ўч бўлишади. Шундай экан, сигарета чекишни тарғиб қилиш билан фарзандлар тарбиясига, уларнинг камолотига, эл-юрт келажагига болта урмаётганмиканмиз?

Каримжон РИХСИЕВ.

• Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ – «НЕКСИЯ» ТОПШИРИЛДИ

Андижондаги «Халқлар дўстлиги» стадионида Заҳириддин Муҳаммад Бобур хотирасига бағишлаб миллий кураш бўйича халқаро турнир ўтказилди. Вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси ҳамда республика Миллий кураш федерацияси биргаликда уюштирган бу мусобақада Марказий Осиё мамлакатларидан қарийб икки юз спортчи қатнашди. Турнир уч кун давом этди.

Турнир ниҳоясида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун мусобақа ўтказилди. Унда вазни 73 килограммдан юқори бўлган 27 курашчи қатнашди. Улар орасида қўшни мамлакатлардан ҳам полвонлар бор эди. Учинчи ўрин учун курашда андижонлик П. Исоқовнинг қўли баланд келди. Финал беллашувида андижонлик Э. Чанаев ва Тошкент вилоятидан О. Файзуллаев куч синашди. Қизғин беллашувда Эгамберди Чанаев ғалаба қозониб, Президент совғаси — Асакадаги «УзДЭУавто» заводида тайёрланган «Нексия» енгил автомашинаси билан тақдирланди. Машина калитини ғолибга Андижон вилояти ҳокими Қ. Обидов топширди.

• Пойтахтимизнинг Бектемир туманид Чирчиқ дарёси соҳилида 20 минг квадратда, метр майдонни эгаллаган ажойиб деҳқон буюм бозори қад ростламоқда. Қурилишни 4-трестнинг 6-қурилиш бошқармаси ва яна бир қанча бошқа қурилиш ташкилотлари олиб бормоқда.

Суратда: бозорнинг умумий кўриниши.

А. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган сурат.

ТОШКЕНТ МОҲИР ТЕННИСЧИЛАРНИ ЧОРЛАЙДИ

Шу йил 2 сентябрда Тошкентдаги «Юнусобод» спорт комплексида Ўзбекистон [illegible]

[illegible]

• Истиқлол фидойилари

УМР ДАФТАРИНИ БЕЗАГАН ИНСОН

(Пахтакор тумани ҳокими Ўктам ОЛИМОВ портретига чизгилар)

Пахтакор шаҳрининг оқшомлари... Эртаклардаги каби афсункор оқшомлар. Жиззах чўлининг қоқ марказида қад кўтарган чўлқуварларнинг бу масканида ҳар шанба қош қорайиши билан ўзгача бир жонланиш бошланади. Туман марказидаги каттакон саҳна ўрнатилган майдончага аҳоли, айниқса ёш-яланг оқиб кела бошлайди. Уларнинг шодон ўйин-кулгиси, қий-чув садолари фавворларнинг бир маромдаги ғувиллашини босиб кетади. Ҳар ёнда ўзгача бир кўтаринкилик, байрам кайфияти, руҳияти, ўзига хос ажиб бир манзара...

Кўп ўтмай эса, карнай-сурнай садолари тингач, саҳнада ҳаваскор артистлар пайдо бўладилар. Улар шу кунги, замонавий ёки кўҳна мозийнинг рамзини, тимсолини ўзида мужассамлаштирган саҳна асарларидан бирини ижро эта бошлашади. Бу «Мирзо Улуғбек» ҳам бўлиши мумкин, «Нодирабегим» ҳам, «Соҳибқирон Амир Темур» ҳам. Дамба-дам олқиш хитоблари, қарсаклар янграйди. Томошабинлар қандай қилиб ушбу кўлбола театр воқеаларига қўшилиб кетганликлари, саҳнадаги ҳаваскор артистлар ҳаёти билан яшай бошлаганликларини ўзлари ҳам сезмай қолишади.

Сўнгра эса навбат шўх-шўх қўшиқларга, рақсларга келади. Ўйин-кулги, томошалар саҳнадан пастга, кенг майдонга кўчиб ўтади. Тантаналар тун ярмигача давом этади. Майли, давом этаверсин, чунки эртага дам олиш куни...

[illegible] этяпти. Ҳамсуҳбатимиз Уктам Зокирович дамба-дам пиёлага иссиқ кўк чой қуйиб узатади.

— Туманимиз аҳолисининг ярмидан кўпроғи ёшлар, — дейди у узоқларга уйчан тикилганча, — табиийки, ёшлар билан ишлашда бироз ижодийроқ фикрлашга тўғри келади. Бундан уч ярим йил муқаддам мен ушбу туманга ҳоким этиб тайинланганимда ёшлар орасида анча-мунча салбий кўринишлар кўзга ташланиб қолаётганлигига амин бўлдим. Туманда жиноятчилик даражаси ҳам дурустгина эди...

Дарҳақиқат, нима қилмоқ керак эди ўшанда? Туман раҳбари бу ҳақда кўп бош қотирди. Шу яқин-атрофдаги энг яхши ижодий кучларни ўз атрофига тўплади. Ўз фикрларини ўртага ташлади. Ёнидагиларнинг маслаҳат ва мулоҳазаларига ҳам диққат билан қулоқ солди. Натижада май ойи бошларидан то август ойининг охирларигача ҳар шанба туман марказида «Шанба оқшоми» тадбири уюштиришни лозим топдилар.

— Бу ёшларимизнинг ижодий изланишда ўзига хос мусобақаси бўлмоғи керак, — мулоҳаза юритди ҳоким, — ҳар бир бадиий жамоа ўзининг адабиёт ва санъат соҳасидаги бетакрор услубини намойиш қилсин. Шунга эришайликки, то туман халқи «Шанба оқшоми»ни ишқибозлар футбол ўйинини қандай бетоқатлик, интизорлик билан кутсалар, худди шундай кутсинлар.

Мана, орадан уч йил ўтди. «Шанба оқшомлари» ҳозир туманнинг ўзига хос, ундан асло ажратиб бўлмайдиган рамзига айланиб қолди. Унда 29 миллат вакилларидан иборат 5 минг нафарга яқин катта-кичик иштирок этади. Ўтган давр мобайнида бу ерда ўнлаб «оқшом»лар тантанали равишда ўтказилди. Уларда истисносиз равишда ҳокимнинг ўзи, ҳокимият фаоллари иштирок этадилар. Кўпинча бу маросимларда узоқ-яқиндан келган азиз меҳмонлар ҳам қатнашадилар. Масалан, орадан ўтган вақт давомида «Шанба оқшомлари»га таниқли адиб ва шоирлардан Одил Ёқубов, Саид Аҳмад, Ўткир Ҳошимов, Нормурод Нарзуллаев ва бошқалар ташриф буюришиб, туман аҳли билан яқиндан танишдилар. Уларга ўз режалари ҳақида гапириб бердилар. Маънавий, руҳий куч-қувват бахш этдилар, янги зафарларга чорладилар.

Ҳар бир яхши иш ўзининг пировард натижаси билан кўзга ташланади. Хўш, «Шанба оқшомлари» нима беряпти? Энг аввало у туман аҳолиси, айниқса ёшлар орасида Ватанга, она заминга муҳаббат туйғусини шакллантириш, кўҳна тарихимизга янгича назар ташлаш бобида бебаҳо хизмат қиляпти. Меҳнаткашлар кейинги ҳафта иш кунлари учун маънавий озуқа оляптилар.

Энг асосийси эса, туманда жиноятчилик, тартиббузарлик ҳоллари кескин камайди. Бу ҳудудда энди туну кун осойишталик, ҳотиржамлик ҳукмрон. Тунги соат бирларда ҳам, тонг отарда ҳам бемалол кўча кезишингиз мумкин. Сизга энди қора шарпаю ваҳимали соялар эмас, фақат шух мусиқа, ўйин-кулги, ҳазил-мутойиба ҳамроҳ бўлади, холос.

Томчида қуёш акс этади, деган яхши нақл бор. Юқорида ҳикоя қилиб берганларимиз Пахтакор тумани ҳокими Уктам Зокирович бу ерда уч йил давомида амалга оширган, бош-қош бўлган кўпдан-кўп ишларнинг атиги бир шингили, холос. Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги арафасида ҳур республикамизнинг асл фарзандларидан бири ҳақида ҳикоя қилиб беришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйган эканмиз, очеркимизни у бошида турган хайрли, олижаноб ишларнинг биридан бошлаганлигимизнинг боиси ҳам шунда.

Раҳбар ҳақида ёзиш бир вақтнинг ўзида ҳам осон, ҳам анча қийин. Айниқса у кўпчилик танийдиган, эл назарига тушган инсон бўлса...

Қаҳрамонимиз 58 ёшда. Айни ишлайдиган, ижодий куч-қувватга тўлган пайти. Ўзи асли Жиззах туманидан. Қишлоқ хўжалик фанлари номзоди. Кўп йиллар Самарқанд вилояти туманларида раҳбарлик лавозимларида ишлаган. Жиззах вилоят ижроия комитетига раҳбарлик қилган. Бир неча йил Дўстлик туманини бошқарди. Кейинги уч ярим йил давомида вилоятдаги йирик Пахтакор туманининг ҳокими вазифасида ишламоқда. Уктам Зокирович эл орасида нозик дидли шоир сифатида ҳам танилган. Ҳозиргача унинг «Дилдаги уммон», «Рубоийлар», «Тугён» номли китоблари нашрдан чиқди.

Раҳбар қаерда бўлмасин, ўз меҳнати билан кўзга ташланади. Уктам Олимов энг аввало меҳнаткашлар дастурхонининг тўкин бўлишини таъминлаш учун жон куйдирадиган раҳбарлар тоифасидан, зеро...

— Зеро кўзланган режа бажарилсагина деҳқоннинг дастурхони ноз-неъматга тўлади, — гўё фикримизни уқиб олган каби сўз бошлайди у.

Биз у билан қайноқ август ойининг бошларида, тумандаги ширкатлар уюшмасининг бирида бўлиб ўтган пахтакорлар йиғинида яна бир бор учрашдик. Ҳоким бу гал анча тажанг эди.

— Нега диққат бўляпсиз, дейсизми? Диққат бўлмай ҳам бўладими! Бугун дала оралаб, баъзи бировлар ўз шахсий томорқасидаги экинни сувга бостириб юборганлари ҳолда кўпчиликники бўлган пахтани сувдан қолдирганликларига кўзим тушди. Нега энди ҳар ким кўрпани ўз томонига тортишга ҳаракат қилади? Ахир мешчанлик психологиясидан қачон қутуламиз?

Унинг руҳи-кайфияти ўша кунги умумий йиғинга ҳам таъсир қилмай қолмади.

— Мен сизларга ақл ўргатишимнинг ҳеч ҳам ҳожати йўқ, — деди у пахтакорларга юрагидаги гапларни тўкиб соларкан, — пахтани ёмон қиладиган ҳам, яхши қиладиган ҳам, бор қиладиган ҳам, йўқ қиладиган ҳам август ойи. Деҳқоннинг бир куни бир йилни боқади, деган нақл бор. Ҳозир баъзи бир жойларда культивация даладан олиб чиқиб кетилаётганлиги ҳолларини кўриб қоляпман. Ахир пахтани темир пишиб етилтиради-ку, яъни культивация етилтиради..

Пахтакорлар йиғини ҳоким таклифи билан август ойини туман меҳнат аҳли учун зарбдор ой деб эълон қилди. Туман аҳолисининг каттаю кичиги шу ой мобайнида пахтазорда бўлиши лозимлиги қайд этилди. Ҳамма, шу жумладан ишчи-хизматчилар, қурувчилар ҳам. Кимдир тўйларни иложи борича кечиктириб туриш ҳақидаги таклиф билан чиқди.

— Фақат пахта тайёрлаш режасини бажара олсаккина тўйларимизда файз бўлади, — деди у, — ўшанда қурилишларимиз ҳам сифатлироқ ва тезроқ якунига етади.

Биз Пахтакор туманида бир неча кун бўлар эканмиз, очеркимиз қаҳрамони билан яқиндан танишдик. Унинг кундаликларини кўздан кечирдик. Ҳамсуҳбатимизнинг ички дунёсига кириб боришга, инсоний фазилатларини, ўй-кечинмаларини қоғозга туширишга ҳаракат қилдик. Улардан баъзиларини сизларнинг диққатингизга ҳавола қиламиз.

КУНДАЛИКЛАРДАН. «...Мендан кўпинча асл мақсадингиз нима, деб сўрашади. «Асл мақсадим халқимга, Ватанимга ҳалол хизмат қилиш» дейман. Бу баландпарвоз сўзлар мажмуаси эмас, балки ҳаёт ҳақиқати. Мабодо мен озми-кўпми мартабага эришган бўлсам, бу Ватанимга хизмат қилишни ўзимнинг олий фарзандлик бурчим деб билганлигимдан, халқимдан мадад, куч-қувват олганлигимдан, унга таянганлигим, суянганлигимдандир».

ДИЛКАШ СУҲБАТДАН БИР ШИНГИЛ: «Ватан», деймиз, «Ватан туйғуси» деймиз. Ниму ўзи улар? Келинг, бир мушоҳада юритайлик. Ёдингизда бўлса, собиқ СССР даврида «Ватан Кремлдан бошланади» деган сохта, сиёсатлашган, сийқа бир гап юрарди. Тўғри, Кремль ўша пайт энг катта идоралар жойлашган манзилгоҳ эди, лекин бу ўша даргоҳ Ватаннинг ўрнини босади, дегани эмаску, ахир! Зотан ҳар бир инсоннинг қалбида (у ким бўлишидан қатъий назар) ўзи сажда қилган «кремли» бўлади. Бу унинг ўзи туғилиб ўсган, биринчи бор она алласини эшитган қутлуғ замин, шаҳар ёки қишлоқнинг тор, эгри-бугри кўчалари, қолаверса қадрдон сой бўйидаги кўмкўк ўтлоқ, бақатераклар устидаги қушларнинг чуғур-чуғури, мусаффо осмони... Яна бир бор такрорлайман: бу азиз нарсаларнинг ўрнини ҳеч нарса босолмайди. Шу боис ҳам ўша истибдод йилларида Доғистондан отилиб чиққан оташнафас шоир Расул оға Ҳамзатов дадиллик билан «Ватан менинг овулимдан бошланади» деган эди.

Мен ўсмирлик давримнинг узундан-узоқ тўрт йилини Ватанимдан жуда-жуда йироқда, ўзи асло тинч бўлмаса ҳам негадир Тинч океан деб аталувчи баҳайбат уммонда ўтказдим. Ҳарбий хизматда бўлдим. (Ҳозир ҳам баъзи-баъзида ёр-дўстларим ёшликдаги номимни айтиб, «боцман» деб қўйишлари ана шундан). Она Ватан муҳаббатини ана ўшанда бутун қалбим билан туйганман, меҳрига чин юракдан талпинганман. Ўзим туғилиб ўсган Жиззах туманининг жамоли кўз ўнгимда жонланаверар, тушларимга кириб чиқарди. Ўзбек йигитларидан бир нечтамиз бирга хизмат қилардик. Лекин ҳаммамиз бошқалар учун қаерлардандир узоқ, нотаниш юртлардан келиб қолган одамлар эдик. Буни ҳар бир қадамда сезиб турардик. Мана шу нарса алам қиларди кишига.

Беш йилдирки, энди эркин-эмин нафас ола бошладик. Қадриятларимиз тикланди. Аждодларимизни таниб олдик. Фақат бундан беш йилгина муқаддам буюк соҳибқирон Амир Темурнинг номини, динимизни, маданиятимиз тарихини тилга олишга қўрқардик. Энди эса бу нарсаларни бошимиз устига кўтариш учун имкон яратилди. Буларнинг ҳаммаси Ватанимиз мустақиллиги шарофати туфайли амалга ошди...»

КУНДАЛИКЛАРДАН. «...Энг аввало кишилар психологиясида, дунёқарашида туб ўзгаришлар ясамоқ керак. Замон шуни талаб қилмоқда. Бозор иқтисодиёти муносабатлари туфайли баъзи бир кишиларда мешчанлик кайфияти уйғонаётганлиги, улар орасидан айримлар «Фақат ўзим бўлсам бас» қабилида иш тутаётганлиги ҳеч ким учун сир эмас.

Ҳа, мустақиллигимиз туфайли кишиларимиз психологиясида туб ўзгаришлар юз бермоғи лозим. Мен кўпинча турли хил учрашувларда бир нарсани кўп гапираман. «Дўстларим, — дейман, — биз ўтиш даврининг энг қийин дамларини бошдан кечирмоқдамиз. Биз келажаги порлоқ янги Ўзбекистон давлатини шакллантиряпмиз. Янги оила, янги турмушнинг эса ўзига хос қийинчиликлари бўлиши турган гап. Ҳали бир кун шундай даврларга етиб келамизки, жумлаи жаҳон бизга ҳавас қила бошлайди. Ёдингиздами, давлатимиз раҳбари яхши бир гапни айтган эди. **«Мабодо менга сохта обрў керак бўлганида, — деган эди у, — ҳамма нарсани бир зумда тўкиб ташлардим. Лекин унда иқтисоди мустаҳкам давлат қуриш насиб этмасди бизга».**

Биз катта, улкан ишларни бошлаб юбордик. Бир ёқда Асакадаги автомобиль заводи, иккинчи томонда Хоразм, Бухоро гигантлари, Кўкдумалоқ, Мингбулоқ конлари... Минглаб қўшма корхоналар... Лекин уларнинг самараси бир кун кўзга ташланмай қолмайди-да, ахир! Бу дарахтлар албатта мева беради, берганда ҳам қандоқ!..

«Тошкент — Қўқон» йўли таъмирланса, Ғузордан Қумқўрғонга олиб борувчи темир йўли ишга тушса, биз фақат ўз ҳудудимизда қатнайдиган бўламиз. Валютамиз ҳам ёнга қолади. Бу истиқболларни фақат узоқни кўра билмайдиган кишиларгина пайқамасликлари мумкин холос...»

ЁН ДАФТАР ЧЕТИДАГИ ЁЗУВЛАРДАН. «...Мустақиллик ва иқтисодиёт. Бу икки тушунчани бири-биридан асло ажратиб бўлмайди. Одамларимиз ҳозир бир нарсани яхши тушуниб олишди: авваллари минг машаққатлар билан етиштирилган пахтамиз сув текинга олиб кетиларди. Энди эса батамом ўз ихтиёримизда қоляпти, ёш давлатимизнинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш учун хизмат қиляпти. Лекин мана шу нарсанигина билиш камлик қилади. Одамларимиз истибдод даври психологиясидан тезроқ қутулишлари, кенгроқ фикр юритишга ўрганмоқлари керак. Масалан, қишлоқ хўжалик ширкатининг нафақат раҳбари, балки оддий аъзоси ҳам иқтисодий ҳисоб-китоб қилишни яхши билиши, бир сўм пулни қандай топишу уни қандай қилиб икки сўмга айлантириш устида бош қотиришни ўрганмоғи, ўзларида қолаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайси мақсадларда, қандай фойдаланса самараси бўлади, баракаси бўлади; ўз яшаш жойларида кичкина корхоналар қуриб, қўшимча ишчи жойлари яратиш мумкинми ёки йўқми — худди мана шу масалалар устида мулоҳаза юритмоғи лозим. Замон шуни талаб қиляпти.

Яқинда газетадан қизиқ бир нарса ўқиб қолдик. Америкалик таниқли иқтисодчи олим собиқ СССР ҳудудида янги ташкил топган давлатлардан бирига келибди-да, бу ердаги аҳолининг ақл ва билимдонлик даражасини махсус тест ёрдамида синовдан ўтказибди. Республика аҳолисининг ақл ва билимдонлик даражаси ривожланган бадавлат мамлакат одамлариникидан асло кам эмас экан. Шунда америкалик таажжубланиб, дебди: «Мабодо шу даражада ақлли бўлсаларингиз, у ҳолда нега бунчалик камбағал яшаяпсизлар?».

Ўзбекистон халқининг ақл-заковати ҳам ҳеч кимникидан қолишмайди. Биргина мисол. Асакада автомобиль заводини қурган кореяликлар жаҳоннинг бошқа бир қатор мамлакатларида ҳам айнан мана шундай заводларни қуришда ёрдам берганлар. Улар қоидага кўра, ўша юртнинг ёш мутахассислари учун автомобиль ишлаб чиқариш техникасининг дастурини тузиб берар эканлар. Аксарият кўпчилик ҳолларда туб аҳоли вакиллари бу мураккаб дастурни 2-3 ой ичида эгаллаб оларканлар. Ўзбекистонлик ёш автомобилсозлар эса корейс дўстларимизни лол қолдириб, ушбу дастурни бор-йўғи 2-3 ҳафта мобайнида эгаллаб олишга бошлашибди. Бу фактга изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак!

Президентимиз катта йиғинлардан бирида башорат қилдилар: «Бир кун келиб Ўзбекистон халқи ҳам Германия халқи каби тўқ ва бадавлат яшашига аминман». Дарҳақиқат, заминининг усти ҳам олтин, ости ҳам олтин, одамларининг қўли ҳам олтин бўлган шундай жаннатмакон ўлкада яшаб туриб, камбағал ҳаёт кечириш уятку, ахир!»

ДИЛКАШ СУҲБАТЛАРДАН БИР ШИНГИЛ. — Уктам Зокирович! Аввал, биринчи котиблик даврингизда ишлаш қийин эдими ёки ҳозир қийинроқми?

У узоқ ўйга толади.

— Ҳозир қийинроқ. Чунки аввал, собиқ СССР даврида биринчи котиб ёнида қатор бюро аъзолари бўлишарди. Улар баъзан аравани ҳар томонга тортишса ҳам, ҳар ҳолда биринчи котиб билан масъулиятни тенг бўлиб олишарди. Биринчи котибга юқоридан пайдар-пай кўрсатмалар келиб турарди. Ҳозир эса ҳамма масъулият ҳокимнинг ўз гарданида. Энг қийин дамларда у барча масъулиятни ўз зиммасига олишига, шахсан ўзи жавоб беришига, фақат ўз ақли — фаросатига таянган ҳолда иш юритишига тўғри келади. Шу боис ҳам улардан талаб ўн чандон ортиқроқ.

Сиз шундай савол бердингизки, у бироз мушоҳада юритишга мажбур қилади. Ҳокимлар масъул бўлган соҳалар жуда кўп. Мана, биргина мисол. Вилоятимиз ҳам, туманимиз ҳам бир неча йилдан бери пахта топшириш режасини бажара олмаяптилар. Кўпинча сув етишмаслигию об-ҳаво ёмон келганлигини баҳона қилишдан нарига ўтолмаймиз. Лекин тузукроқ ўйлаб кўрсак, балки ўзимиз ишни бўшаштириб юборгандирмиз? Бирон-бир жойда энг муҳим, керакли чора-тадбирни амалга оширмагандирмиз?...

КУНДАЛИКЛАРДАН. «...Раҳбарлик хусусида. Биз раҳбарларни кўпинча мақтаймиз, баъзан эса танқид қиламиз. Лекин раҳбарга баҳони халқнинг ўзи берсин. Ана ўша баҳо ҳақиқий ва холис бўлади. Мен кўпинча бир нарса ҳақида ўйлайман: бир кун келиб, орадан анча вақт ўтиб, Фахрийлар сафига қўшилсам, аввал меҳнат қилган жойларга келсаму бирга ишлашган одамларим билан учрашсам, уларнинг кўзларига тик қа- [illegible] бормми? Ҳар бир раҳбар ўз фаолиятида худди мана шу нарсани асосий мезон қилиб олса, асло кам бўлмайди.

Тўғри, ҳозир бозор иқтисодиёти шароитларида раҳбарларга бироз оғир. Улар йўқдан бор қилишлари, халқни келажакка ишонтира билишлари, оммани ўз ортидан эргаштира олишлари керак. Ариза-шикоят билан келган кишилар ила мунтазам равишда учрашиб, уларнинг арз-додига қулоқ солиши, фақат адолатли қарор қабул қилиши лозим. Буларнинг ҳаммаси замонавий раҳбардан ниҳоятда катта одоб, ақл-заковат талаб қилади. Ҳар бир раҳбар ўз ҳузурига бирон-бир иш билан келган одам бу ердан норизо бўлиб чиқиб кетмаслиги учун ҳаракат қилмоғи лозим.»

* * *

Айтиб ўтганимиз каби, Пахтакор шаҳрининг оқшомлари эртаклардаги каби афсункор. Ана шундай серфайз оқшомлардан бирида ҳамсуҳбатимиз билан шеърият ҳақида баҳс юритиб қолдик. Унинг «Тугён» китобидаги бир тўртликни эсладик.

Мен учун бу ҳаёт, олам муқаддас,
Ҳам олам қўйнида болам муқаддас.
Шодлик муқаддасми, билмадим, аммо,
Эл дардида қилган нолам муқаддас...

— «Болам муқаддас...» Келинг, Уктам Зокирович, фарзандлар ҳақида суҳбатлашайлик. Улар умримизнинг зийнати, ҳаётимизнинг давомчилари, кўз қорачиғимиз, ишонган тоғларимиз. Сизнинг ўз фарзандларингиздан кўнглингиз тўқми?

— Биз Маҳбубахон ҳожи опангиз билан олти нафар фарзандни тарбиялаб етиштирдик. Улардан ниҳоятда кўнглим тўқ ва миннатдорман. Қизларим Шоира, Моҳира, Феруза — педагоглар. Дилрабо — тиббиёт ходими. Ўғилларим Рустам ва Отабек замон билан тенг қадам ташлаётган тадбиркорлар. Келинларим ўқитувчи. 12 нафар набирамиз бор.

Мен кўп жойда ёшлар билан учрашсам, бир гапни бот-бот такрорлайман: «Дунёда ота-она дуосини олган фарзанд ҳеч қачон хор бўлмайди». Мен агар эл орасида озми-кўпми қадр-қиммат топган бўлсам, бу ота-онамни ҳаётлигида бирон марта бўлсада ранжитмаганимдан. Шу нарсани мен ўз фарзандларимдан ҳам кутаман.

Ўғил-қизларим оддийгина. Уларга ҳамиша камтарликни, меҳнатсеварликни раво кўраман. Неча йил раҳбарлик лавозимларида ишлаётган бўлишимга қарамай, ўғил-қизларимдан биронтаси менинг номимни пеша қилиб, иш битиргани қулоғимга чалингани йўқ. Шунисидан хурсандман...

* * *

Яна бир ҳафтадан сўнг юртимизда катта байрам, Мустақиллик байрами. Пахтакор туманининг маркази ҳам ҳар кунгидан гўзалроқ безатилган.

— Юринглар, туман ҳудудини бир айланиб келамиз, — таклиф қилади ҳоким.

Машина кенг асфальт йўлдан янги, замонавий қишлоқлардан бирига бурилади. Мустақиллик байрами шодиёнаси уфуриб турган кўчалар бўйлаб борамиз. Одамларнинг хуш кайфияти кўп нарсадан дарак бериб турибди. Ҳа, бу йил жиззахликлар табиат қийинчиликларига мардонавор дош бериб, кейинги йиллар мобайнида энг мўл пахта ҳосили етиштиришга муваффақ бўладилар. Энди ҳамма гап уни йиғиб-териб олишда қолди. Энди йиллаб судралиш доғини ювадиган дамлар яқин.

Янги қишлоқлардан бири ёнидан ўтиб бораркансиз, бир туп қувноқ йигит-қизларга кўзимиз тушади. Ҳаммасининг қўлида гул. Улар ЗАГСга кетаётган куёв-келинни ўраб олишибди.

— Бир нарсага аҳамият беринг, — Уктам Зокировичнинг кўзларида ялт этиб шуъла чақнайди, — бу ёшлар, улардан бўладиган фарзандлар XXI асрнинг фарзандлари. Улар янги асрда яшайдилар. Мустақил, озод, ҳур Ўзбекистонимизнинг бешигини тебратадиган ҳам мана шулар. Биз кўрган қийинчиликларни кўрмайди улар. Бошларини баланд кўтариб юрадилар. Шунисига хурсандман. Шунинг учун ҳам уларга ҳавасим келади...

У машинадан тушади-да, вазмин жуссасига хос бўлмаган жадаллик билан юриб бориб, ёш куёв-келинни қизғин табриклайди.

...Таниқли шоиримиз қачонлардир оташ нафаси ила қуйидаги ўтли сатрларни битган экан:

Азиз асримизнинг азиз онлари,
Азиз одамлардан сўрайди қадрин.
Фурсат ғаниматдир, шох сатрлар-ла
Безамоқ чоғидир умр дафтарин.

Уктам Зокирович Олимов нафақат ўз умрини, балки чўл ҳаётини ҳам ўз меҳнати ила беқиёс даражада безатган мўътабар инсонлардан биридир. Аслида ҳаётимиз мана шундай камтарин, исми жисмига монанд, келажакка ишонч кўзи билан қарайдиган фарзандлари билан гўзалдир, дегинг келади ноғоҳ...

Тўхтамурод ТОШЕВ,
Қодиржон СОБИРОВ,
1996 йил, август.
Жиззах — Тошкент

ҚЎШИҚЛАРДА ВАТАН МУЖАССАМ

Маълумки, 24–26 август кунлари «Туркистон» саройида Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланган «Ўзбекистон – Ватаним маним» республика қўшиқлар кўрик-танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтади.

Шу муносабат билан 22 август куни Тошкентда «Ўзбекистон-Ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танловини ўтказиш ташкилий қўмитаси ва ҳайъати аъзолари республика оммавий-ахборот воситалари ходимлари учун матбуот конференцияси ўтказилди. Унда Маданият ишлари вазири ўринбосари Муҳаммадали Абдуқундузов, «Ўзбекнаво» гастроль концерт бирлашмаси Бош директори Анор Назаров ва Республика бастакорлар уюшмаси раиси Рустам Абдуллаев иштирок этишиб, оммавий ахборот воситаларининг раҳбарлари ва масъул ходимларига кўрик-танлов эълон қилинган кундан тортиб то шу бугунгача қилинган ишлар хусусида сўзлаб беришди.

Чунончи, Маданият ишлари вазири ўринбосари М. Абдуқундузов йиғилганларга кўрик-танловнинг биринчи босқичи шу йил январь-март ойларида туманларда, иккинчи босқичи эса март-май ойларида вилоятларда зўр кўтаринки руҳда ўтказилганлиги, шунингдек халқ таълими, мудофаа ва ички ишлар вазирликлари ҳам ўзларининг танловларини ўтказишганлиги, «Ўзбекистон — Ватаним маним» кўрик-танловида республика бўйича 45 мингдан ортиқ киши иштирок этганлиги, 10 мингдан зиёд қўшиқлар яратилганлиги... ҳақида тўхталиб ўтди.

• Вобкент туманидаги «Шарқ савдо уйи» ҳиссадорлик жамиятига қарашли мева ва сабзавотларни қайта ишлаш цехининг илғор ишчиси Гуловар Каримова Ўзбекистон мустақиллигининг беш йиллигини муносиб кутиб олиш ҳаракатида баракали ишламоқда.

Бастакорлар Анор Назаров ва Рустам Абдуллаев кўрик-танлов натижасида кўплаб янги истеъдодлар кашф этилганлиги, она юртни улуғловчи юзлаб янги қўшиқлар яратилганлиги, умуман кўрик-танлов халқимизнинг ҳақиқий байрамига айланиб кетганлиги ҳақида тўлқинланиб гапиришди.

Учрашув сўнгида журналистлар уларни қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

Шундай қилиб, уч кун мобайнида «Туркистон» саройида катта байрам бўлади. Унда Ватан ҳақидаги 65 та қўшиқ таниқли ва ҳаваскор санъаткорлар томонидан ижро этилади. 26 август куни биз ғолиб қўшиқларнинг ижрочиларини билиб оламиз. Ғолибларга талайгина совғалар бор. Лекин ниҳоятда гўзал ишланган диплом ҳар қандай совғадан ошиб тушса керак.

28 август куни эса Халқлар Дўстлиги саройида ғолиб қўшиқлар муаллифларининг катта концерти ўтказилади.

• «Адолат»га жавоб берадилар

«САРМОЯЛАР ДАРЁСИ ҚАЁҚҚА ОҚЯПТИ?»

(«Адолат» газетаси, 1996 йил 6 июль)

Юқоридаги сарлавҳа остида босилган танқидий мақолада Самарқанд вилояти иқтисодиётига чет эл капиталини жалб этиш, қўшма корхоналар тармоғини кенгайтириш ва улар фаолиятини жонлантириш масалалари кўтарилган эди. Бу борада кўрилган чора-тадбирлар ва қилиниши лозим бўлган ишлар хусусида қуйидаги жавоб олинди:

— Мақолада билдирилган фикрлар чиндан ҳам вилоят иқтисодиёти учун муҳим аҳамиятга эга. Шу боис қўшма корхоналар фаолиятини яхшилаш ва хорижий сармояларни вилоят иқтисодиётига йўналтириш масаласи вилоят ҳокимлигининг мажлисида кўриб чиқилиб, бу ҳақда махсус қарор қабул қилинди.

Иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш вилоят ҳокимлигининг доимо диққат-эътиборида бўлмоқда. Бу масала юзасидан бир қатор қарорлар қабул қилинди. 1996 йилнинг 1 июнида «Хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш, қўшма корхоналар фаолиятини яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор ҳам шулар жумласидандир. Шундан сўнг, қўшма корхоналар фаолиятлари ўрганилиб, вилоят иқтисодиётини барқарорлаштириш соҳасида бир қатор ибратли ишлар амалга оширилди.

Вилоят ҳокимининг «Қўшма корхоналар фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорининг 2-бандига асосан вилоят ҳокимиятининг адлия бошқармаси Самарқанд ва Каттақўрғон шаҳарлари, Темирйўл, Боғишамол, Сиеб, Каттақўрғон, Булунғур, Пастдарғом туманлари ҳокимликлари 1992 йилдан бошлаб тавсия этган хорижий сармоя иштирокидаги корхоналарни рўйхатдан ўтказдилар. Айни пайтда бошқа туманларда ҳам шу соҳадаги ишлар давом эттирилмоқда.

Ташкил этилган қўшма корхоналар орасида ўзларининг бенуқсон хизмати билан мижозлар ўртасида ишонч қозонаётган бир неча қўшма корхоналар ҳам бор. Лекин қўшма корхоналарнинг ҳаммаси ҳам дуруст фаолият кўрсатаяпти, деб бўлмайди. Бунинг сабаблари ўрганиляпти ва бу ишда масъул [illegible]

[illegible] вентаризациялашдан ўтказиш бўйича ишлар амалга оширилмоқда.

Ҳозирги даврда 18 инвестицион таклиф ва 23 инвестицион лойиҳа тайёрланиб, вилоят туманларида қўшма корхоналар ташкил этиш, хорижий сармояларни қишлоқ хўжалиги тузилишига йўналтириш борасида туман ҳокимликлари билан биргаликда тегишли ишлар олиб борилмоқда.

Чет эл сармояларини вилоятга жалб қилинишини янада кўпайтириш мақсадида 1996 йилнинг июнь ойида вилоят давлат мулкини бошқариш бўйича ҳудудий бошқармаси қошида «Ақлий марказ» ва «Инвестицион тадқиқотлар ва иқтисодий стратегия маркази» тузилган бўлиб бу соҳада ҳам муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Хорижий сармоялар бўйича агентлик билан ҳамкорликда вилоятдаги [illegible]

У. ЭРКАЕВ,
Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари.

Ибн Сино ўгитлари

ШАФТОЛИ

Маълумки, ўсимлик маҳсулотлари таркибида турли хил ҳаётбахш дармондори (витамин)лар, оқсил, корбонсувлар, ифор мойлари, шунингдек организмнинг ҳаётий фаолияти учун жуда зарур бўлган моддалар: калций, фосфор, темир ва бошқа муҳим биологик фаол моддалар мажмуаси бўлади.

Ибн Сино шундай дейди:

...Пишган шафтоли меъда учун яхши бўлиб, [illegible] хусусияти бор. Аммо (шафтолини) овқат устига ейиш керак эмас, чунки уни бузади ва ўзи ҳам бузилади. Шунинг учун уни овқатланишдан илгари ейиш керак. Қуритилган шафтоли кеч ҳазм бўлади ва озиқлиги кўп бўлса ҳам яхши озиқ эмас.

...Шафтолининг барглари [illegible] қуртларни ўлдиради, [illegible] оғриқларида фойда қилади.

Халқ табобатчилигида. Шафтоли мевалари [illegible]

Фойдаланиш усули. [illegible]

Ўсимликнинг тузилиши. Шафтоли [illegible]

Шафтоли Фарғона, Зарафшон водийларида, шунингдек жумҳуриятимизнинг жанубий, ғарбий туманларида кенг тарқалган.

Ёднома

СОБИТ МАРСИЯСИ

[illegible]

Видолашмай, бағри тилиб кетди Собит,
Устимиздан кулиб-кулиб кетди Собит...

[illegible]

Видолашмай, бағри тилиб кетди Собит,
Устимиздан кулиб-кулиб кетди Собит!

Муҳаммад ЮСУФ.

Шарқда, кимнинг қандай яшашини билмоқчи бўлсанг аввало бозорни бориб кўр, деган ибора бор. Кейинги йилларда мамлакатимизда бу соҳага кенг эътибор берилиб [illegible] Бозорлар ўзининг ҳақиқий шарқона қиёфасига эга бўлиб бормоқда. Тўкин ёз неъматлари бозор пештахталарини безамоқда.

ҲИКМАТ—БИР ҲОВУЧ ОЛТИН

• [illegible]

Абдураҳмон ЖОМИЙ.

• [illegible]

Абдураҳмон САМАРҚАНДИЙ.

• [illegible]

Аҳмад ЯССАВИЙ.

• [illegible]

ЗАМАХШАРИЙ.

Тўпловчи: Абдуфаттоҳ НАБИХЎЖАЕВ.

Турмуш чорраҳаларида

КЎНГИЛ ЧИРОҒИ

ЁКИ «ҚИЗЛИГИДА ҲАММАСИ ЯХШИ, ЁМОН ХОТИН ҚАЙДАН КЕЛАДИ?»

...Суд мажлиси давом этмоқда. Ўн беш йил бир ёстиққа бош қўйиб, уч фарзандни дунёга келтириб, болалари оқ-қорани танигандан эр-хотин ажрашишмоқчи. Бош ҳакам эрга сўз беради:

[illegible]

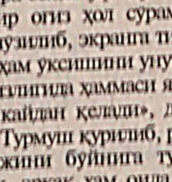

[illegible] тутқазинг. Уй юмушларига қарашинг. Болаларни ухлатиб, ҳоли қолганингизда худди ёшлик пайтларингиздагидек дилкаш суҳбат [illegible]

[illegible]

Шаҳзодахон ХУДОЙБЕРДИЕВА.
«Адолат» мухбири.

Ойнаи жаҳонда

25 август — 1 сентябрь

ДУШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 Мусиқий хазина. «Дугоҳ».
9.00 «Нурли сиймолар». Кинодастур.
9.30 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Камолот сари». Теле-очерк.
10.35 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
11.00 «Хусусийлаштиришнинг янги йўналишлари».
11.30 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.55 «Буғдойзордаги уйча». Мультфильм.
12.05 Шароф Бошбеков. «Тақдир эшиги». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Буюк Ипак йўли». Мусиқий саёҳат. «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.35 «Эркатой».
18.50 «Мозийдан садо».
19.05 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон — Ватаним маним!» Республика қўшиқ кўрик-танлови кундалиги.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 1-серия.
21.50 «Бу оқшом».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Самарқанд вилояти.
00.25 Тунги тароналар.
00.35—00.45 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.10 «Услуб» (мода янгиликлари).
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот».
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Курьер».
21.20 «Прайм-тайм».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00—24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбекистонда куз». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35
*
20.35 «Занданечи сири», «Хонатлас». Телефильмлар.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Кўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ҳамкорлик — тараққиёт нишонаси».
20.05 «Шукрона».
20.10 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.35 Эълонлар.
20.40 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
21.25 «М-хабар».
21.35 «Сиз ва биз».
22.05 «Аёл».
22.35 «Сиз ва биз» (давоми).
23.05 Эълонлар.
23.10 «Спорт-тайм».
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Истиқлол рамзи». Телефильм.
9.30 «Ором». Мусиқий дастур.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Тараққиёт». Публицистик кўрсатув.
10.35 Инглиз тили.
11.05 «Шифокор маслаҳати».
11.15 «Мунир лаҳзалар». Адабий кўрсатув.
11.45 «Мактаблар янги ўқув йилига шайми?».
12.45 «Биз ҳиссадор бўлдик».
13.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
18.35 «Виждон». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мустақиллик меваси». 12 ёшли талаба.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси VI сессияси олдидан.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 2-серия.
21.50 «Оҳанглардан таралган меҳр».
22.10 «Мен Ватанни мадҳ этаман».
22.20 «Альманах-ТВ».
22.55 «Юртим жамоли».
23.15 «Замон».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» — «Суғдиёна».
00.40 Тунги тароналар.
00.50—01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35—00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент фавворалари». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.35
*
20.35 «Бахтим, сени куйлайди». Фильм-концерт.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
19.35 «Спорт-дайжест».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 «Шукрона».
21.05 «Дипкурьер».
21.20 «Ватан — менинг тақдиримда». Молдова Мустақил деб эълон қилинганлигининг 5 йиллигига.
21.40 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
21.55 «16 эл». Немис тилида шарҳ.
22.25 Эълонлар.
22.30 «Кўркам сакура».
23.00 «Океандан океангача». USA-круиз.
23.30 Эълонлар.
23.35 «Сирдошим».
00.05—00.15 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Кўзларим сўзлар». Муҳаббат Ғофурова куйлайди.
8.55 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
9.25 «Истиқлол маликалари».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Алифбо сабоқлари.
10.35 «Санъатга бахшида умр». Ўзбекистон халқ артисти Бекажон Раҳимова.
10.55 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».
11.25 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
11.40 «Камондаги қалб». Мусиқий дастур.
12.10 «Тафаккур ёлқинлари».
12.30 Болалар учун. «Бу дамлар ўхшар эртакка».
13.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 2-серия.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Убалик мўъжизакорлар», «Зарралар оламида». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.40 «Замон билан ҳамнафас».
18.55 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...».
19.00 «Оҳанглар оғушида».
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телефестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси VI сессияси олдидан.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси 3-серия.
21.50 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.05 «Автоолам».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Тилсим». Тележурнал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда — Жиззах вилояти.
00.25 Тунги тароналар.
00.40—00.50 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб..»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55—23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент. Эски шаҳар». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
*
18.10 — 20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Жонли сайёра».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.20
*
21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.15 — 22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультикарусель».
19.05 «Жаҳон болалари».
19.35 «Шукрона».
19.40 «Бугунги Словакия». Словакия Республикаси миллий байрамига.
20.00 Эълонлар.
20.05 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
20.55 «Тошкент оқшомида».
21.25 «Маънавият сарчашмалари».
21.55 Эълонлар.
22.00 «IV канал эксклюзиви».
22.30 Эълонлар.
22.35 «Гулшан диёрим».
23.05 «Мафтункор табиат».
23.25 «Юлдузлар жилоси».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Олтин мерос. «Ўлмас хазина».
9.05 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Нурли манзил».
9.25 «Томошабин мактублари».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фан — тараққиёт пойдевори».
10.15 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.45 «Чинор остидаги дуэль». Бадиий фильм.
11.50 «Мен ва дунё». Публицистик кўрсатув.
12.20 «Домла» видеофильми ижодкорлари билан учрашув.
12.50 «Маърифат» видеоканали.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Нонинг бутун бўлсин, элим». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.30 «Аввал иқтисод...».
18.45 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 Дилнавоз садолар.
19.20 «Омонлик тилаймиз!».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясида.
21.45 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 4-серия.
22.15 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
22.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
22.35 «Одобнома».
22.45 Дилнавоз садолар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автосалон».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли кўрсатув.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Кинонигоҳ».
23.45 — 00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент. Янги шаҳар». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».
* * *
18.10—20.35
*
20.35 «Шоҳсупа сари йўл».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25—22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Менинг маҳаллам».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «02» тўлқинида.
21.10 «Сеҳр».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Эколот-коктейль».
22.05 «Компьютер-ревю».
22.30 «Шукрона».
22.35 «Туманлардан ҳоли Британия».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Кобра». Телесериал.
23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Кекса санъаткорлар концерти.
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.15 «Улар истиқлол дедилар». Адабий кўрсатув.
9.35 «Бир дунё болалармиз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Аёл борки, олам мунаввар...». Публицистик кўрсатув.
10.35 Футбол майдонларида.
11.05 Т. Низом. «Учар юлдуз». Видеофильм.
12.00 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
12.40 «Истиқлол фарзандлари».
13.05 Менга сўз беринг. «Замонамиз қаҳрамонлари».
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Митти юлдузлар.
18.25 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Аскарлар куйлаганда». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.35 «Синфдош».
18.55 Мутолаа.
19.05 Бизнес ҳафта якунлари.
19.15 Мустақиллик одимлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Эртага — шанба». Махсус сони.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясида.
21.45 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 5-серия.
22.15 «Репортаж».
22.30 «Ўзбекистон — Ватаним маним!».
22.45 М. Бобоев. «Кўнгил кучалари». Видеофильм. 7-куй.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ривоят».
00.05 Мафтункор чеҳралар.
00.30 Мустақиллик одимлари.
00.40 «Хуш келибсиз!».
01.10 «Байрам арафасида». Концерт.
01.40 — 01.50 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар. ТВ-2.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Камертон».
18.45 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 1-қисм. «Муқаддима».
19.05 «Бизнес-уик». Байрам сони.
19.25 Эълонлар. ТВ-2.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар. ТВ-2.
19.55 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 2-қисм. «Йўл оғир эди».
20.25 Эълонлар. ТВ-2.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар. ТВ-2.
21.00 «Камертон».
21.05 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 3-қисм. «Журъат».
21.30 Мусиқа ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Музей». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30—8.00 «Телетонг».
***
18.15—20.35
***
20.35 «Мусиқа барча ёшдагилар учун».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25—22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
19.30 «Учқун».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
21.00 «Шаҳрим — фахрим». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
21.30 Эълонлар.
21.35 «Шукрона».
21.40 «Коинот».
22.10 «Бу бўстон аро...». Махсус сони.
22.40 Эълонлар.
22.45 «Америкага бир назар».
23.15 Араб эстрадаси.
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 31

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 «Ахборот».
*
8.25 «Қуёш юрти».
8.30 «Асрга татигулик кун». 1991 йил 31 август.
8.40 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Республика қўшиқ кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
10.00 Янгиликлар.
10.10 «Қуёш юрти».
10.15 «Масофага дахлсиз алоқалар». Ўзбекистон Республикаси Президенти И. Каримов БМТ сессиясида. Видеофильм.
11.00 «Шири-шакар» ансамбли. Болалар учун концерт.
11.30 «Мангуликка туташ онлар». 1992 йил 31 август.
11.55 «Қуёш юрти».
12.00 Янгиликлар.
12.10 «Масхарабоз». Бадиий фильм.
13.30 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Ўзбекистон. Бешинчи довон». «Ўзбектелефильм» премьераси.
14.00 Янгиликлар.
14.10 «Қуёш юрти».
14.15 «Мангуликка туташ онлар». 1993 йил 31 август.
14.40 «Сиз севган қўшиқ».
15.00 «Умид чечаклари».
15.25 «Мустақиллик солномаси».
15.40 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телевизион фестивали.
16.10 «Қуёш юрти».
16.15 «Ватанни севмоқ иймондандур».
16.45 «Мангуликка туташ онлар». 1994 йил. 31 август.
17.10 «Совға». Болалар учун.
17.30 «Мангуликка туташ онлар». 1995 йил. 31 август.
17.55 «Қуёш юрти».
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Мустақиллик солномаси».
18.25 «Қуёш юрти».
18.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛАР. МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИДАН ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ.
21.00 «Ахборот».
21.30 «Кўнгил».
21.50 «Сурур».
22.05 «Теннис-клуб».
22.25 «Ҳайрат».
22.40 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛАР. МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИДАН ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ (такрор.).
00.40 «Эл азиз».
00.45 «Тунги ёғду». Дам олиш дастури.
1. «Тўйлар муборак». Киноконцерт.
2. «Гуноҳ 2». Бадиий фильм. Премьера.

II

6.30 дан УзТВ I дастури такрорланади.

III

9.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
9.05 «Сеҳрли қалам». Болалар учун спектакль.
9.45 «Бувимни қайтаринг». Бадиий фильм.
10.55 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Иқтисодий ислоҳот йўлидан».
11.10—11.35 Дилафрўз Жабборова рақсга тушади.
***
17.45 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.55 — 20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Ўзбекистон — умумий уйимиз».
21.10 «Мусиқа барча ёшдагилар учун».
21.40 «Буюк Амир Темур васияти». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси 22.00—00.40
*
00.40—00.55 «Ер қалбига қулоқ тут». Телефильм.

IV

«ЧИНОР» ВИДЕОКАНАЛИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ДАСТУРИ:
10.00 «Дидар».
10.30 «Айчурек».
11.00 «Рангинкамон».
11.30 «Безнен мирас».
12.00 «Среща». Болгар маданият маркази.
12.30 Болалар учун фильм. «Энг кичик гном».
***
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 — 21.00 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 5 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛАР. МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИДАН ОЛИБ КЎРСАТИЛАДИ.
21.00 «Шанба оқшомида».
21.10 «Олам ва одам».
21.50 Эълонлар.
21.55 «Шукрона».
22.00 «Адабий театр».
22.10 «Спорт-дайжест».
22.40 «Шукрона».
22.45 «Эсдалик учун дастхат». Байрам сони.
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 1

I

«Ўзбекистон — Ватаним маним!».
Ўзбекистон телевидениеси 1 сентябрь куни соат 6.30 дан мамлакат Мустақиллигининг 5 йиллигига бағишланган байрам дастурларини томоша қилишга таклиф этади.

II

6.30 дан УзТВ I дастури такрорланади.

III

10.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
10.05 «Сеҳрли най». Болалар учун фильм-концерт.
10.30 «Ерёр». Бадиий фильм.
11.40 — 12.10 Телетомошабинларнинг талабларига биноан концерт.
***
17.10 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.20—21.20
*
21.20 Ўзбекистон спортчилари Атлантадаги XXVI Олимпиада ўйинларида.
*
Россия давлат телевидениеси 21.55—23.10
*
23.10 — 23.40 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 «Шукрона». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
9.45 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
10.15 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
11.00 Халқлар Дўстлиги майдонидан репортаж.
11.20 «Дипкурьер».
11.25 «Парле ву франсэ?»
11.55 Эълонлар.
12.00 Халқлар Дўстлиги майдонидан репортаж.
12.20 «Шукрона». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
12.25 «Жонли сайёра». Ўзбекистон қўриқхоналари.
12.45 «Дипкурьер».
12.50 «Чироқ». Шеърий саҳифа.
13.00 Халқлар Дўстлиги майдонидан репортаж.
13.20 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
14.50 «Оқ соя». Махсус сони.
15.20 Эълонлар.
15.25 «Дунё эшиги».
15.55 Киносалон. «Водиллик келин». Бадиий фильм.
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 «Телеташриф».
19.10 «Томоша» табриги.
19.40 «Чироқ». Шеърий саҳифа.
19.50 Эълонлар.
19.55 «Шукрона». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
20.00 «ТВ IVда етти кун».
20.20 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!». Махсус сони.
20.50 «Дипкурьер».
20.55 Киносалон. «Интеграл». Бадиий фильм.
22.15 «Иштирок этувчилар». Махсус сони.
22.45 «Олимпиада: дадил қадамларимиз». Видеофильм премьераси.
23.15 «Дипкурьер».
23.20 «Шукрона». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
23.25 Халқлар Дўстлиги майдонидан репортаж.
00.05 — 00.15 «Хайрли тун!».

Мунажжимлар башорат қилади

(26 август — 1сентябрь)

ҚЎЙ (21 март — 20 апрель)

Майда муваффақиятсизликлар кайфиятингизни бузиши мумкин. Ўз муаммоларингизни бошқалар зиммасига юкламанг — уларни ўзингиз ҳал қила оласиз. Бунинг учун энг қулай кунлар — сешанба, чоршанба, жума.

СИГИР (21 апрель — 21 май)

Ўзингиз ишонч ҳосил қилиб олдингиз. Атрофдагилар билан муносабатларингиз йўлга тушди, оилангизда осойишталик ва тинчлик қарор топди. Лекин тўла бахтиёр бўлиш учун биргина нарса — пул етишмайди. Агар олма пиш, оғзимга туш деб ўтирсангиз, муаммолар ўз-ўзидан ҳал бўлмайди. Ҳаракат қилинг. Энг мақбул кунлар — сешанба, пайшанба.

ЭГИЗАКЛАР (22 май — 21 июнь)

Бу ҳафта саргузаштларсиз ўтади ва айни шу сабабли у дам олишни ва асабларини мустаҳкамлашни хоҳлайдиган кишиларнинг ҳаммасига мақбул келади. Хизмат ва оиладаги барча муаммоларингизни ҳал этишга ҳаракат қилинг, кайфиятингиз яна жойига келиши учун бор куч-ғайратингизни сарфланг.

ҚИСҚИЧБАҚА (22 июнь — 23 июль)

Ишхонада вазият оғирлашади. Оиладаги мураккаб муносабатлар ҳаётингизни тубдан ўзгартириб, бир талай ноxуш лаҳзаларга сабаб бўлиши мумкин. Шу сабабли ўз вақтида чора кўринг. Меҳрибон бўлишга ҳаракат қилинг, оилада ҳаддан ташқари қаттиққўл бўлманг.

АРСЛОН (24 июль — 23 август)

Бу ҳафтада бирор жиддий нарсани режалаштирманг. Оилангизга, фарзандларингизга кўпроқ вақт ажратинг. Барча ишларни йиғиштиринг, ишга доир мулоқотларни кейинга қолдиринг. Меҳнат таътили олиб, ғала-ғовур шаҳардан овлоқ жойда дам олинг.

БОШОҚ (24 август — 23 сентябрь)

Агар бу ҳафтада муҳим учрашув ва музокаралар ўтказишни режалаштириб қўйган бўлсангиз — хато қилмагансиз. Бу ҳафта, айниқса, тадбиркорлар учун анча қулай бўлади. Иш қобилиятингиз ошиб, бир неча ишни бир вақтда уддалашингиз мумкин. Ҳафта охирида табиат қўйнида дам оласиз, у ҳам сизга фойдали.

ТАРОЗИ (24 сентябрь — 23 октябрь)

Ғаройиб қобилиятларингиз ажойиб ғояларда намоён бўладики, сиз уларни амалга оширишга тайёрсиз. Анча бўм-бўш, туссиз ва маънавий жиҳатдан оғир ўтган даврдан кейин ҳаёт яна аввалги ҳолига қайтади.

ЧАЁН (24 октябрь — 22 ноябрь)

Бу ҳафтани ишга сарфлаш зарар қилмайди. Йиғилиб қолган ишларни охирига етказишга ҳаракат қилинг. Бу сиз учун фойда келтиради. Эҳтимол, кичик саёҳатга чиқарсиз, саломатлигингизни кузатиб юринг.

ЁЙ (23 ноябрь — 21 декабрь)

Бу давр алоҳида муваффақиятлар келтирадиган ҳафта бўлиши мумкин. Чамаси, турмуш синовларига саботли бўлганингиз учун тақдир сизни сийлайди. Соғлигингиз тўғрисида эса бундай дейиш қийин. Саломатлигингизни назорат қилиб боринг, шифокорга бориш учун вақт топишга ҳаракат қилинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22 декабрь — 20 январь)

Бу ҳафтада сиз тушиб қолишингиз мумкин бўлган вазиятдан вазминлигингиз қутқариб қолиши керак. Хафа бўлманг, ҳаётни қандай бўлса шундайлигича қабул қилинг. Шубҳасиз, ҳамма нарса яхши томонга ўзгаради.

ҚОВҒА (21 январь — 19 февраль)

Муваффақиятга эришишнинг ярим йўлида етганда довдираб қолманг. Бу ҳафта сизга моддий жиҳатдан сезиларли қониқиш келтиради. Гарчи нимага интилаётганингиз яқинларингизга тушунарли бўлмаса-да, руҳан тушкунликка тушманг ўзингизга бўлган ишончни йўқотманг. Бахт яна сиз томон юз ўгиради.

БАЛИҚ (20 февраль — 20 март)

Ҳафтанинг биринчи ярмида молиявий қийинчиликларга дуч келасиз. Сиз ҳал қилишни кейинга қолдирган муаммоларни ечишнинг айни пайти келди. Ҳамма нарса яхши ҳал бўлиши учун ниманидир қурбон қилишга, нимадандир воз кечишга тўғри келар, ана шунда омадингиз юришади.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллигига

«Биз шунчаки демократик жамият эмас, демократик одил жамият қурмоқчимиз. Адолатга, ҳақиқатга интилиш эса халқимиз табиатининг энг муҳим фазилатларидан биридир. Ўтмишда олий адолат ғояси манфаатдор шахсларга қўйиладиган талаб ва баҳонинг асоси бўлган. У давлатчилик негизларини белгилаш, исломий қоидалар ва шариат мезонларининг пойдеворини ташкил этган. Биз тарихмиздаги ана шу жиҳатларни ҳисобга олмасак, қудратли, эркин, демократик давлат қура олмаймиз».

Ислом КАРИМОВ.

Абдусамат ПОЛВОН-ЗОДА,

Ўзбекистон Республикаси Олий Суди Раисининг биринчи ўринбосари.

ЭЛ ТИНЧ — ЮРТ ТИНЧ

ёки «Пахта иши» туфайли ноҳақ жазога тортилган 3,5 мингдан зиёд кишининг озод қилингани хусусида

Биз мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим оламшумул воқеалар арафасида турибмиз. Ҳадемай, республикамиз мустақиллигининг 5 йиллиги ҳамма жойда зўр шодиёналар билан нишонланади. Бу қутлуғ айём ёш, келажаги буюк давлатимизнинг эртанги камолини ҳозирданоқ намоён этаяпти. Унинг шукуҳидан дилларимиз қувончга тўлмоқда. Бу бежис эмас, албатта. Аслида мустақиллик авлод-аждодларимизнинг энг буюк азалий орзуси эди. Яратганга минг бор шукрлар бўлсинким, давлатимизнинг мустақиллигига бизнинг замонамизда эришилди. Мустақиллигимиз боис халқимиз қадр топди, ўзлигини таниди. Ўзбек деган ном тиллараро, диллараро янгради. Ривожланган давлатлар орасида ўз ўрни ва мавқеига эга бўлди. Эндиликда ҳуқуқий, демократик давлат барпо этиш йўлидан бораётган мамлакатимизда жаҳон андозаси талаблари даражасига жавоб берувчи қонунлар юзага келмоқда. Улар энг аввало юртимизда яшаётган ҳар бир фуқаронинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилганлиги билан ҳам алоҳида аҳамият касб этади. Шу боис ҳам айни пайтда республикамиз халқининг тинч ва осойишта ҳаёт кечириши таъминланмоқда. Бошқача айтганда, «Эли тинчнинг юрти тинч» деган халқ ибораси эндиликда турмуш тарзимизни безаяпти. Республикамиз раҳбарияти танлаган тўғри, ўзига хос ва мос бўлган ойдин йўл мустақиллигимизни тобора мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Шундай шукуҳли кунларда халқимизнинг яқин ўтмишига назар ташласак, машъум воқеаларни келтириб чиқарган, одамларнинг ҳаётини остин-устун қилиб юборган «Пахта иши»дек нохуш воқеалар, қатағонлар кўз ўнгимиздан ўтади. Унинг одамлар қалбида қолдирган жароҳатлари ҳали ҳам битгани йўқ. Аслида ўша воқеалар биз учун энди тарих бўлиб қолган бўлса ҳам, бугунги шу- кўҳли кунлар арафасида эслашимиз ҳам қарз, ҳам фарз. Зеро, бу воқеалар келажак авлодларга катта сабоқ бўлади.

...1983 йилнинг охирида республикамизда оғир вазият вужудга келди. Биринчидан, жиноятчиликка қарши курашиш никоби остида собиқ марказдан Ўзбекистонга кетма-кет турли тергов гуруҳлари ташланди. Шу билан бирга республикамиздаги турли соҳаларнинг раҳбарлик лавозимларига собиқ Иттифоқнинг ҳар хил жойларидан гўёки — ёрдам учун кадрлар кела бошлади. Марказқўм иккинчи котиблигига Анишчев, Вазирлар Маҳкамасига Огорок, Олий Советга Романовский тайинланди. Тошкент шаҳрининг тақдири Сатинга топширилди. Республика прокурори этиб Бутурлин, унинг ўринбосарлигига Гайданов, тергов бўлимининг бошлиқлигига Лаптев, Ички ишлар вазирлигига Дидоренко раҳбар бўлиб келди. Барча вилоятларда ҳам аҳвол шундай эди: марказдан келган кучлар республикамизда ҳукмронликни тўла қўлга олган эдилар. Ўша пайтларда ўтказилган XVI пленумда КПСС МК ходимлари (уларни Лигачев бошқарар эди) томонидан ёзилган даҳшатли докладни Ўзбекистоннинг собиқ раҳбари ўқиб берди. Марказдан ёрдам учун мутахассислар юборишни сўради. Пленумдан кейин минглаб маҳаллий мутахассислар ишдан бўшатилди, асоссиз қамоққа ташланди. «Пахта ишлари»ни тергов қилиш ҳаракатлари авжига чиқди. Гдлян гуруҳи бизнинг ҳамюртларимизга нисбатан қонунсиз, шафқатсиз ишларни бошлади. Уларнинг зўравонлиги оқибатида судлар адолатсиз ҳукмлар чиқарди. Бир мисол: ўша пайтдаги республика прокурори Бутурлин ҳар шанба пахта ишлари бўйича йиғилиш ўтказар эди. Бу ерда олиб борилган тергов ҳаракатлари, суд жараёнлари таҳлил қилинарди ва маълумотлар тезда Москвага юборилларди. Рақамлар қанчалик катта бўлса, демак ишлар ҳам яхши кетяпти, деган маънони ифодаларди.

Шу йиғилишлардан бирида Бутурлин судларни назорат қилиш бўлимининг бошлиғи Семкинни ўрнидан турғазиб: «Қашқадарёлик хўжалик раҳбарларидан бирининг иши нима билан тугади? — деб сўради. Семкин «15 йил қамоқ жазоси тайинланди», — деб жавоб берди. Шунда Бутурлин совуққонлик билан «А почему не растрел?» — деб эътироз билдирди. Ҳақиқатан ҳам, бундай сиёсат оқибатида бир қатор хўжалик раҳбарларига нисбатан олий жазо қўлланилди. Буларнинг ичида Пахта саноати вазири Усмонов, Шаҳрисабз райкоми котиби Холиқов ва бошқалар бор эди. Ваҳоланки, охирги 30 йил давомида бутун иттифоқда хўжалик ишлари бўйича бирор киши бундай шафқатсиз жазога ҳукм қилинмаган эди. Қонунсиз талабларни бажармаган судьяларимиз турли баҳоналар билан ишдан четлаштирилди. СССР Адлия вазирлигининг малака ошириш институтида Ўзбекистонга бориб ишлашни хоҳлаган судьялар фалон хонага мурожаат этсин, деган эълон турарди.

1989 йилгача бу ишлар бўйича 4,5 мингдан кўпроқ киши судланди. Ўша пайтда республикамиздаги колонияларда жой қолмагани боис судланганларнинг ортиғи жазони ўташ учун Сибирь колонияларига жўнатилди. Ноҳақ судланганлар, уларнинг оила аъзолари номидан Тошкентга, Москвага минглаб шикоятлар тушарди. Бироқ ўша пайтда республикамизга раҳбар бўлган Рафиқ Нишонов халққа қарши бўлган бу зўравонликка чек қўйишга ҳаракат ҳам қилмади. Аксинча, Гдлянлар билан дўстона муносабатда эди. Ҳар бир гапида КПСС МКга раҳматлар айтарди.

1989 йил 23 июнь куни республикамиз раҳбарлигига Ислом Каримов сайланди. Бу янги раҳбаримизнинг фаолияти Ўзбекистон фуқароларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, топталган ҳуқуқларини тиклаш каби олийжаноб ва хайрли ишдан бошланди, деб айтсам янглишмайман. Раҳбаримиз ўзи ўтказган биринчи йиғилишнинг ўзида десантчилар фаолиятига тўхталиб, «Был проявлин вульгарный подход к хлопковом делам», деган иборани ишлатди. Газеталарда бу сўзлар ўша пайтда ўзбек тилига «сохта ёндашув» деб анча юмшоқ таржима қилинган эди. Аслида «вульгарный подход» деган иборанинг маъноси кенгроқ ва чуқурроқ. Бунинг маъноси «пахта иш»ларига қўполлик, зўравонлик ва қолаверса саводсизларча ёндошилганини билдирарди. Бу фикр Ўзбекистонда КПСС МКнинг ўша пайтдаги сиёсатига қарши кураш бошланганлигидан далолат эди. Кўп ўтмай «Пахта иш»ларини чуқур ўрганиб чиқиш учун махсус комиссия тузилди. Комиссияга раис этиб Исмоил Ҳакимович Жўрабеков тайинланди. Бу киши комиссияга, Олий Судга сидқидилдан жуда катта ёрдам кўрсатди. Олий Судга ҳамма вилоятлардан барча «Пахта иш»лари олиб келтирилди. Бу ишлар жами 40 минг томдан иборат эди. Дастлабки ишларни кўриш чоғидаёқ илгари ҳеч ким эътибор бермаган бир қатор ҳуқуқий муаммолар аниқланди.

Биринчидан Гдлян, Бутурлин ва бошқалар республикага етказилган зарар миқдорини бир неча юз баравар бўрттириб кўрсатилганлиги аниқланди. Иккинчи масала эса анча муҳимроқ ва ҳуқуқий жиҳатдан жуда ҳам мураккаб эди. Кўп ишлар бўйича битта нарса аниқланди: «Пахта иш»лари бўйича судланганларнинг асосий қисми тергов материаллари бўйича ҳам, тергов хуласаси бўйича ҳам, суднинг ҳукми бўйича ҳам бир тийин ҳам ўзлаштирмаган экан. Уларнинг пахта режаси бажарилганлиги ҳақидаги нотўғри ҳужжатларга тазйиқ остида имзо чеккан эканлар.

Масалага кенгроқ қарайдиган бўлсак, пахтачиликдаги қўшиб ёзишлар собиқ марказнинг ҳаддан ташқари нореал режалаштириши оқибати эди. Республика шароити, имконияти ҳисобга олинмади. Бажарилиши мумкин бўлмаган план сўзсиз талаб қилинди. Маҳаллий раҳбарлар ҳам бу режимга бўйсинишга мажбур эди.

Лекин марказдан келган прокурорлар масаланинг ана шу муҳим томонларига эътибор беришмади. Собиқ иттифоқ прокуратураси ҳам бу ҳақда ўйлаб кўришни хоҳламади. Чунки қанча одам кўп судланса, қамалса уларнинг иши шунча юқори баҳоланарди, мукофотлар, унвонлар, юқори лавозимлар бериларди.

Аччиқ ҳақиқат шундан иборат.

Бу фожеали адолатсизликни бартараф этиш учун, бу мураккаб ҳуқуқий жумбоқни ечиш учун комиссия аъзоларининг жуда ҳам кўп бош қотиришига тўғри келди. Кўплаб юридик адабиётлар ўрганилди, дунё тажрибаси билан танишилди, комиссиянинг ўзида, Олий Судда кўп баҳслар бўлди.

1990 йилнинг июнь ойига келиб, комиссия энг муҳим бир хулосага келди. «Пахта ишлари» бўйича судланганларнинг асосий қисми бир тийин ҳам ўзлаштирмаган ва уларнинг ҳаракатлари охирги зарурат ҳолатида содир этилган. Шундай экан, амалдаги Жиноят кодексининг 14-моддасига асосан улар оқланиши лозим. 1990 йилнинг 13 июнь куни Москва шаҳрида СССР Бош прокурори, СССР Олий Судининг Раиси ва СССР Адлия вазири номига ёзилган хатда комиссия хулосалари батафсил кўрсатилди. Бу хатда «Пахта ишлари» чуқур таҳлил қилиниб, бу ишлар бўйича судланганларни оқлаш масаласи қўйилган эди. Хат ўша куннинг ўзидаёқ Яковлев, Сухарев ва Смоленцев қўлига шахсан топширилган. Аммо улардан ҳеч қандай жавоб келмади. Юқорида кўрсатилган идоралар раҳбарлари қўпол қонунбузарликларга йўл қўйилганлигини тан олишни истамадилар. Бундай бўлишини бизлар ҳам билардик. Сўнгра мазкур хат Ўзбекистон Олий Суди Пленуми муҳокамасига қўйилди. Пленум қизғин муҳокамадан сўнг хатда келтирилган фикрларни маъқуллаб, қарор қабул қилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ўша пайтдаги вазиятда Ўзбекистон Республикаси Олий Суди Пленумининг бу қарори амалий жиҳатдан, қолаверса, илмий назарий жиҳатдан ҳам ниҳоятда катта аҳамиятга эга эди. Бизлар минглаб кишиларни қонунсиз, адолатсиз қамалганлигига, судланганлигига ҳуқуқшунос сифатида тўлиқ ва шубҳасиз ишонч ҳосил қилдик. Комиссиянинг, Олий суд ходимларининг иши яна ҳам жадаллашди. Ҳар куни 15-16 соатдан ишлашга тўғри келди. Чунки минглаб одамларнинг айбсиз қамоқларда ўтириши ўта адолатсиз, виждонга тўғри келмайдиган халқ бошига тушган фожеа эди. Мақсадимиз, ҳар бир жиноят ишини тез ва чуқур ўрганиб, қонуний ҳал қилиб, асоссиз судланганларни оқлаб, уларни ёруғ юз билан ўз уйига, оиласига қайтиб келишларини таъминлашдан иборат эди.

Аммо бу ишлар осонликча амалга ошмади. Чунки бизнинг бу ишларимиз КПСС МК, СССР Олий суди ва СССР Бош прокурори сиёсатига мутлақо зид эди. Кўп ўтмай собиқ иттифоқ Олий судининг раиси Смоленцев Ўзбекистон Олий судига тавсиянома юбориб, Олий судимизнинг мазкур ишлар бўйича қарорини бекор қилишни талаб қилди. Шундан сўнг собиқ СССР Бош прокурори Трубин республикамиз раҳбарияти номига ҳам ваҳимали тавсиянома юбориб, ўз тазйиқини ўтказмоқчи бўлди. Бу ҳужжатда Бош прокурор Трубин Ўзбекистон Олий судининг қарори гўё Иттифоқ қонунига мутлақо зид эканлигини кўрсатиб, уни бекор қилишни, пахта комиссиясини тарқатишни ва Олий суд ходимларига нисбатан чора кўришни талаб қилди. Афсуски республикамизда ҳам бу масала юзасидан турли хил фикрлар ва иккиланишлар мавжуд эди. Ҳатто баъзи бир олимлар, мансабдор шахслар ҳам Смоленцев ва Трубиннинг фикрини тўғри деб ҳисоблашарди. Ана шундай вазиятда комиссиянинг аҳволи янада мураккаблашди. Шу пайтгача 500 га яқин оқланган шахсларнинг яна қамоққа олиниш хавфи пайдо бўлди.

Ҳаммамиз Президентнинг муносабатини кутардик. Яъни, комиссиянинг иши шу билан тугайдими ёки давом этадими деб ўйлардик. Бу воқеалар ҳеч қачон ёдимиздан чиқмайди. Ҳурматли Президентимиз Бош прокурор Трубиннинг тавсияномасига у кутгандек чора кўриш ўрнига, қисқагина «Архивга ташлансин» деб қўл қўйди. Кўп ўтмай қишлоқ хўжалик ходимлари қурултойида Москвадан бўлаётган талаб ва тазйиқларга жавобан Президентимиз шундай деди: Ўзбекистоннинг ўз Олий суди бор, биз марказдан бериладиган бошқа тавсияларга муҳтож эмасмиз».

Бу сўзлар ҳали Ўзбекистон Олий суди, Ўзбекистон давлат ва ҳуқуқ тарихи саҳифаларига олтин ҳарфлар билан ёзилади. Чунки бу сўзларни ҳозир айтиш осон, лекин бу сўзлар ўша пайтда, коммунистик империя ҳали кучини йўқотмаган даврда айтилганди. Иттифоқнинг тарқалиб кетиши ҳатто ҳеч кимнинг тушига ҳам кирмаган эди. Бу мустақиллик сари ташланган дадил қадамлардан бири эди.

Бироқ шунга қарамасдан, комиссия фаолияти атрофида давом этаётган ҳар хил ноўрин, майда гапларга чек қўйиш учун биз Москвадаги дунёга ўз демократик қарашлари билан танилган ҳуқуқшунос олимларга хат билан мурожаат қилдик. Хатларга 300 кишига нисбатан чиқарилган айблов ҳукмлар ва уларни оқлаш ҳақидаги Олий суднинг қарорлари илова қилинди. Бу таниқли олимларни ҳозир ҳам ҳурмат ва чуқур миннатдорчилик билан эслаймиз. Мана уларнинг мурожаатимизга юборган жавоблари.

Академик Кудрявцев:

«СССР ва Ўзбекистон Олий судларининг қўшиб ёзиш ишлари бўйича охирги зарурат ҳақидаги қонун нормаларини татбиқ этиш тўғрисидаги қарорлари билан танишиб чиқдим. Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг шу масала юзасидан тутган йўлини маъқуллайман ва қуйидагиларни билдираман.

Охирги зарурат тўғрисидаги модда иттифоқ қонуни бўлибгина қолмай, айни вақтда у иттифоқдош республикалар жиноят кодексининг ҳам узвий қисмидир. Шунинг учун бу моддада кўзда тутилган қоидаларга тушунтириш бериш Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳам қонуний ҳуқуқи ҳисобланади. Бу масалага шу хил ёндошиш СССР Конституциясига ҳам, Ўзбекистон ССР Конституциясига ҳам, шунингдек, СССР Олий суди ҳақидаги қонунга ҳам мувофиқдир».

21 май 1991 йил.

Юридик фанлар доктори, профессор Касаткин:

«Пахта маҳсулотларини тайёрлаш ва қайта ишлаш билан боғлиқ бўлган қўшиб ёзиш ва бошқа суиистеъмолликлар ҳақидаги ишлар бўйича охирги зарурат ҳолатида содир қилинган қонун бузилишларини ижтимоий хавфли ҳаракат деб билмаслик муаммосига доир масала юзасидан Ўзбекистон Республикаси Олий Судининг кенгайтирилган тарзда берган тушунтиришларини тўғри, деб ҳисоблайман.

Бу хил изоҳларнинг умумиттифоқ қонунларига ҳеч қандай зидлик томони йўқ.

Ўзбекистон ССР Олий судининг 1990 йил 20 июлда бўлиб ўтган Пленумида қабул қилинган қарорнинг 3-бандида баён этилган пахта ҳолатлар ўз мазмуни билан пахта ҳосилини тайёрлаш ва қайта ишлашда иштирок этиб, қонун бузилишига йўл қўйган мансабдор шахсларга нисбатан охирги зарурат қонуни нормаларини қўллашни янада ойдинлаштиради ва Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 14-моддасига суд талқинини беради.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан жиноят кодекси нормаларига бу хил аниқлик киритилиши мутлақо тўғридир.

Ўзбекистон Республикаси Олий судини бундай ҳуқуқдан маҳрум этишлик эса республиканинг суверенлигини жиддий чеклаш ва шу Республика Олий судининг ҳуқуқини камситиш бўлади.

Ўзбекистон ССР Олий суди Пленумининг юқоридаги қароридаги 3-бандида охирги зарурат қонуни нормаларига берилган талқин бизнинг фикримизча, жиноят ҳуқуқининг инсонпарварлик йўлида қўйилган янги қадам ва ҳуқуқ фанининг бу соҳадаги илмий ютуқларига муносиб намунасидир».

28 май 1991 йил.

СССР фанлар Академияси Давлат ва ҳуқуқ институтининг бош илмий ходими, ҳуқуқшунослик фанлари доктори, профессор, РСФСРда хизмат кўрсатган юрист С. В. Бородин:

«Ўзбекистон ССР Олий суди Пленумининг 1990 йил 20 июлдаги «Республика судлари томонидан пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлаш ва қайта ишлаш билан боғлиқ бўлган талон-тарож қилиш, қўшиб ёзиш ва бошқа суиистеъмолликлар ҳақидаги ишларни кўриш практикасида вужудга келган баъзи масалалар тўғрисида»ги қарорининг 3-бандини, шунингдек, Олий суд хатига илова қилинган материалларни ўрганиб чиқдим. Менинг фикримча, шу ишлар бўйича охирги зарурат тўғрисидаги қонун жиноят ҳуқуқи доктринасига мувофиқ тўғри қўлланган.

Шуни қайд этиш зарурки, мазкур хулосада менинг шахсий фикрим ифодаланган».

22 май 1991 йил.

Шунингдек, Ўзбекистон Олий суди қарорининг ҳуқуқий жиҳатдан бенуқсон эканлигини ҳуқуқшунослик фанлари докторлари, профессорлар И. М. Гальперин Н. В. Радутная ва Н. Н. Карпецлар ўз хулосаларида тасдиқладилар. Уларнинг фикрларига Тошкентдаги ҳурматли домлаларимиз, профессорлар Б. А. Блиндер ва Г. А. Абдумажидовлар ҳам қўшилишди.

Комиссия икки йилдан кўпроқ вақт орасида 40 минг томлик жиноий ишларни кўриб чиқди. 3,5 мингдан кўпроқ киши оқланди. Яна бир марта айтаманки, давлат мулкини ўзлаштирганларнинг бирортаси ҳам оқланмади. Фақат улар Сибирь колонияларидан Ўзбекистонга олиб келтирилди. Уларга нисбатан тайинланган жазо камайтирилди. Бир қисми эса Президентимиз томонидан авф этилди.

Ҳаммага маълумки, 30-50 йилларда асоссиз судланганларнинг кўпчилиги Сибирдаги ГУЛАГларда ўлиб кетган. Улар орадан 30-40 йил ўтгандан сўнг оқланган.

Пахта комиссияси фаолиятининг энг муҳим томонларидан бири шундан иборатки, пахта ишлари бўйича судланганларнинг кўпчилиги ҳаётлигида оқланди, юзлари ёруғ бўлди, уларнинг топталган ҳуқуқлари тикланди, ўз иш жойларига қайтишди, мусодара қилинган мулки қайтариб берилди ва бошқа етказилган моддий зарар қопланди.

Мен «Пахта иши» бўйича айрим фикрларга тўхталдим, холос. Ваҳоланки, бу масала билан терговчилардан ташқари Гдлян ва Иванов гуруҳи ҳам шуғулланганди. Бу гуруҳда 200 дан зиёд терговчи бор эди. Улар Ўзбекистон ҳудудида ҳеч кимга бўйсунмасди. Айбсиз одамларни, уларнинг оила аъзоларини қамоққа олиш, жисмоний ва руҳий қийноққа солиш авж олди. Ҳибсга олинганлар терговнинг Берияча усулларига дош беролмай ўз жонларига қасд қилишгача бориб етишди.

Буни ҳамма тўғри тушунса керак. Халқимиз ҳеч қачон миллатчилик касаллигига мубтало бўлмаган. Бундай муносабат ҳаммага нисбатан бир хил бўлган. Асоссиз қамалишни хоҳламай Ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Давидов ўзини отиб ўлдирди. Унинг устидан Гдлян тухматдан иборат хат юборган эди. Кўп ўтмай Ички ишлар вазири Эргашев ҳам ўзини отди.

Республика Бош прокурорининг биринчи ўринбосари Виталий Александрович Зотовни Ўзбекистондаги барча юристлар ҳурмат билан эслашади. У киши ҳам ҳеч қандай асоссиз ишдан бўшатилди. Ўтган йили Виталий Александрович Москвада инфарктдан 61 ёшда вафот этди. Афсуски, бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Одамларни ҳибсга олиш, уйларда тинтув ўтказиш, мол-мулкни тортиб олиш чоғида Гдлян гуруҳи мисли кўрилмаган қонунсизликларга йўл қўйди, оғир жиноятлар содир этди. Ҳатто кўп болали оналар, покиза қизлар қамоққа ташланди. Уриш, қўрқитиш, азоблаш орқали улардан бўҳтондан иборат кўргазмалар талаб қилишди.

Ўзбекистонда Гдлян тергов гуруҳи қонунларни, инсон ҳақ-ҳуқуқларини оёқ ости қилаётгани ва худди фашист гестапочиларидек одамларни қон қақшатаётгани ҳақида Москвага минглаб хатлар жўнатилди. Афсуски, бу хатлар текширилмади, жавоб ҳам ёзилмади, сувга чўккандек, йўқ бўлиб кетарди.

Ўзбекистонда нималар бўлаётганлигини СССР Прокуратураси ҳам, КПСС МК ҳам яхши биларди. Аммо Гдлян ва унинг терговчиларига кетма-кет янги унвонлар ва мукофотлар бериларди. Охирида эса Гдлян ва Иванов сиёсий ўйинларга берилиб, СССР Прокуратураси, КПСС МК раҳбарларини ҳам порахўрликда айблай бошлади. Яъни халқимиз тили билан айтганда, қутурган ит эгасини қопади. Бундай иллатлардан худо асрасин! Охири ўзлари ҳам шарманда бўлдилар...

Мен 1989-1990 йилларда Ўзбекистондан сайланган депутатларга Гдлян масаласида юридик ёрдам бериш учун бир неча марта Москвага командировкада бўлганман. Ва бир ачинарли ҳолатнинг гувоҳи бўлганман. Собиқ СССР халқ депутатлари съездлари ва сессияларида бизнинг депутатлар Гдлян гуруҳи содир этган оғир жиноятларни далиллар билан очиб ташлашди. Гдлянни жиноий жавобгарликка тортишни қатъий талаб қилишди. Аммо энг фожеалиси шундаки, собиқ Иттифоқнинг кўзга кўринган зиёлилари, депутатлари халқимиз бошига тушаётган кулфатларни эшитиб, инсон ҳуқуқлари топталаётганини кўра билиб туриб Гдлянни ҳимоя қилишди. Улар бизнинг дардимизни ҳис этишни хоҳламади, бизга бегоналарга қарагандек қарашди. Бу хавфли жиноятчиларни бирортаси ҳам жазоланмади. Лекин халқимиз собиқ Иттифоқ таркибида бошига тушган кулфатларни ҳеч қачон унутмайди. Фақат Мустақиллик гина қатағонлар қайтарилмаслигига кафолат бўла олади. Бошқа ҳеч қандай тузум бу кафолатни бера олмайди.

Мустақиллик — халқимиз учун энг олий неъмат. Шундай экан, уни асраб-авайлаш, ёмон кўзлардан сақлаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимизга айланган. Бу бурч ва юксак масъулият келажаги буюк бўлган мустақил Ўзбекистоннинг олдидаги фарзандлик бурчимизни доимо сидқидилдан адо этишга рағбатлантиради.

СПИРТЛИ ИЧИМЛИК ИЧИБ МАШИНА БОШҚАРИШ МУМКИНМИ?

— Ҳурматли редакция! Мен яқинда бир гуруҳ олмониялик ишбилармонлар билан бир неча кун бирга бўлдим. Ўша учрашув чоғида олмониялик ҳайдовчиларнинг спиртли ичимлик ичиб машина рулини бошқаришларини кўриб таажжубландим. Улар менинг ажабланганлигимни сезиб, «бизнинг юртимизда, қолаверса, кўпгина ривожланган мамлакатларда спиртли ичимлик ичиб машина бошқаришга рухсат этилган. Фақат меъёридан ошмаслик керак», деб жавоб беришди.

Бизнинг Ўзбекистонда ҳам шундай қонун — қоидалар борми? Агар бўлса, спиртли ичимлик ичиб машина бошқаришнинг тартиби қандай?

Абдуваҳоб ҲОЛМУҲАМЕДОВ, Тошкент шаҳри.

Ушбу саволга Тошкент шаҳар ДАН Бошқармаси бошлиғи муовини Маҳмуджон Юсупов қуйидаги жавобни берди.

— Биз Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси билан биргаликда «Йўлларда ҳаракатланиш қоидалари» деган қонунлар мажмуасини ишлаб чиққанмиз. Ушбу қонунга мувофиқ Ўзбекистон Республикасида спиртли ичимликлар, ҳатто пиво ичиб машина бошқариш қатъиян ман қилинади. Қонуннинг «Ҳайдовчиларнинг умумий мажбуриятлари» деган 3-бўлим, 9-бандида кўрсатилганидек:

— ҳар қандай мастлик (меъёридан қатъий назар) ёки гиёҳванд моддалар таъсирида;

— бетоблик, ҳаракатланиш хавфсизлигига таҳдид соладиган даражада чарчоқлик, сезгирлик ва эътиборни сусайтирадиган дори-дармонлар таъсири остида транспорт воситасини бошқариш;

— ҳар қандай мастлик ёки гиёҳванд моддалар, ҳаракатланишга таҳдид соладиган даражада чарчаган, эътиборни сусайтирадиган дори-дармонлар таъсиридаги, транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқини берадиган тегишли тоифадаги гувоҳномаси бўлмаган ёки бўлса-да, йўл варақасида исми-шарифи кўрсатилмаган шахсларга транспортни бошқариш учун топшириш ман этилади.

Хуллас, спиртли ичимликлар ичиб, машина бошқариш кўпгина фожеаларга олиб келади, бахтсиз ходисалар юз беради. Шу нуқтаи назардан ҳам Ўзбекистонда ушбу қонун қабул қилинган.

ИЛОННИНГ БОШИНИ ҒАЖИБ ТАШЛАДИ

Американинг Виржиния штатида яшовчи 43 ёшли Жаретти Дин заҳарли илоннинг бошини.... ғажиб ташлади. У ўзи туғилиб ўсган Элктон шаҳри атрофида велосипедда сайр қилиб юрарди. Бирданига йўл устида у ваҳимали илонни кўриб қолди ва уни қўллари билан ушлаб олмоқчи бўлди. Илонга эса бу нарса ёқмади ва у Жареттининг қўлини тишлаб олди. Бироқ Жаретти илонни ниҳоят ушлади ва «совға»сини дўстларига кўрсатиш учун қўшнисининг уйи томон йўл олди. Йўлда илон уни яна икки марта чақди. Бундан ниҳоят ғазаби қўзиган Жаретти илоннинг бошини оғзига олдида, шартта ғажиб ташлади. Натижада илон бошсиз қолди, Жареттини эса «тез ёрдам» касалхонага олиб кетди...

ИМЗО

Машҳур Америка ёзувчиси Марк Твен ҳақида жуда кўп ривоятлар мавжуд. Уларнинг бирида шундай дейилади.

Бир куни ёзувчи имзосиз бир хат олибди. Хатда фақатгина «Тўнғиз» деган сўз бор экан, холос. Марк Твен кейинги куни ўзи муҳаррирлик қилган газетада шундай жавоб берибди:

«Одатда мен имзосиз хатларни кўп оламан. Кеча эса хатсиз биргина имзонинг ўзини олдим, холос...»

БАХТЛИ МУШУК

Вашингтон шаҳри яқинидаги хонадон эгалари ўзларининг севикли мушуги Сэндининг туғилган кунини нишонлаб бердилар. Мушук бу хил жон зотлар учун мисли кўрилмаган узоқ умр кечираётган, яъни 21 ёшга тўлган эди. Сэнди артрит касаллиги билан оғриётир, бироқ шундай бўлса-да, ўзини хийла яхши ҳис қиляпти. Мушукнинг туғилган кунида унинг тўрт оёқли «дўст»лари тўпланишди ва лаззатли таомлардан баҳам кўришди. Уй соҳиблари эса торт истеъмол қилишди ва Сэндининг соғлиги учун пиво тўла қадаҳ кўтаришди.

ДУНЁДА НЕЧТА БЕРЛИН БОР?

97 та. 44 ёшли берлинлик Гарри Хампель шундай фикрга келди. У дунё юзида нечта Берлин шаҳри борлигини билиш учун саёҳатга чиқишга қарор қилди. Маълум бўлдики, жаҳоннинг 15 та мамлакатида 97 та Берлин шаҳри мавжуд экан.

Энг кўп Берлинлар АҚШда бўлиб, 26 та экан. Ҳақиқий Берлиндан сўнг аҳолиси сони жиҳатдан иккинчи ўринда турадиган Берлин шаҳри Висконсин штатида жойлашибди. Унда 33 минг одам яшаркан.

ЭГИЗАКЛАР ШАҲАРЧАСИ

АҚШнинг Огайо штатида жойлашган Твинсбург шаҳрида ҳар йили эгизаклар фестивали бўлиб ўтади. Сўнгги фестивалда АҚШнинг барча штатларидан ва чет давлатлардан келган мингдан ортиқ эгизаклар қатнашишди.

Аслида фестивал бўлиб ўтадиган мазкур шаҳар номи ҳам сўзма-сўз таржима қилинганда «эгизаклар шаҳарчаси» деган номни англатади. Бу ном шаҳарга 1817 йилда эгизак Уилкокслар илтимосига биноан берилган. Бир-бирига жуда ўхшаш бу эгизаклар эгизак қизларга уйланишган. Қизиғи шундаки, улар бир вақтнинг ўзида ва бир хил касаллик туфайли вафот этишган.

---

02 Хабар қилади

БУЗОҚНИНГ ЮГУРГАНИ...

З. Туракулов «Ўзэкспомарказ»да сотувчи бўлиб ишлайди. Яқинда кечки пайт у Мирзо Улуғбек туманидаги Тошкент трактор заводи 2-даҳаси бўйлаб ўз уйи томон кетаётганда, қўққисдан иккита талончига рўбару бўлди. Талончилар сотувчининг ёқасидан олдилар ва бир зумда унинг чўнтагидаги 1500 сўм пулини ўз чўнтакларига жойлаштирдилар.

Ички ишлар бўлими ходимлари йўлтўсарларни зудлик билан излаб топишди. Улардан бири мазкур даҳада яшовчи И. З. экан. Ҳамтовоғи қочиб қолди. Лекин албатта ушланади. Зеро, бузоқнинг югургани сомонхонагача эмасми?

«ПАРВОЗ» ЕРГА ТАҚ ЭТИБ ТУШДИ...

Зарафшон шаҳридаги «Парвоз» кичик корхонаси раҳбари Ж. Ж.нинг юриш-туриши кейинги пайтларда анча шубҳали бўлиб қолганди. Бу бежиз эмас экан. Яқинда ички ишлар бўлими ходимлари уни яхшироқ текшириб кўрган эдилар, Ж. Ж. кичик корхонага тегишли бўлган 356 минг сўмдан зиёд пулни суиистеъмол қилиб юборгани аниқланди.

НАФСИМ МЕНИНГ БАЛОДИР...

Наманган шаҳар Давлатобод туманидаги 5-поликлиника кадрлар бўлими мудири С. С.нинг нафси ҳакалак отиб кетганлиги кўпдан маълум эди. Лекин яқинда бутунлай ошкор бўлди. У поликлиника ходимаси О. Эргашевага меҳнат дафтарчасига иш стажини қўшиб ёзиб бериш эвазига ундан 3 минг 500 сўм пора олаётганда қўлга тушди. «Нафсим менинг балодир, ўғдан ўтга соладир» деб шуни айтсалар керакда!

Тошкент шаҳридаги «Озод» жамоа корхонасининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

АДОЛАТ • Адолат кучли, куч эса адолатли бўлмоғи лозим

Adolat عدالت justice

Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сиёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурод ТОШЕВ.

Қабулхона телефони: 33-41-89

Таҳрир ҳайъати: Турғунпўлат ДАМИНОВ, Абдували ҒУЛОММАҲМУДОВ, Улуғбек ДОНИЁРОВ, Анвар ЖЎРАБОЕВ, Нажмиддин КОМИЛОВ, Акмал ҚОСИМОВ, Мукимжон ҚИРҒИЗБОЕВ, Тўхтамурод ЖЎРАЕВ, Каримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Абдурафиқ АҲАДОВ, Чоржау АБДИРОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙЎЛДОШЕВ, Мукаррамхон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЁРОВ, Рустам АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шуҳратжон АЛИМАТОВ, Муҳаммад ЮСУФ.

Навбатчи муҳаррир — Кодиржон СОБИРОВ. Навбатчи — Саъдиддин САЙДИСЛОМОВ.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140. Буюртма Г— 0471 Газета офсет усулида, А-2 форматда чоп этилди. Баҳоси эркин нархда.

Газетада чоп этилган факт ва рақамлар учун муаллифлар масъулдирлар. Таҳририят келган хатларга жавоб қайтармайди. «Адолат»дан кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, Тошкент ГСП Матбуотчилар кўчаси 19.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6